

అపరంజి

డిసెంబర్
1989

కళాసగేయ కారణం

- * ఆనంద్
- * కాంతా రఘు
- * శిలపా
- * యశోదా
- * యశోదా
- * జ్యోతి గోరూపిణ్ణ
- * మాలిని మల్ల
- * మురళీదాస్
- * ఆర్. కె. లక్ష్మణ్
- * నా. శర్మ
- * విశ్వకర్మ

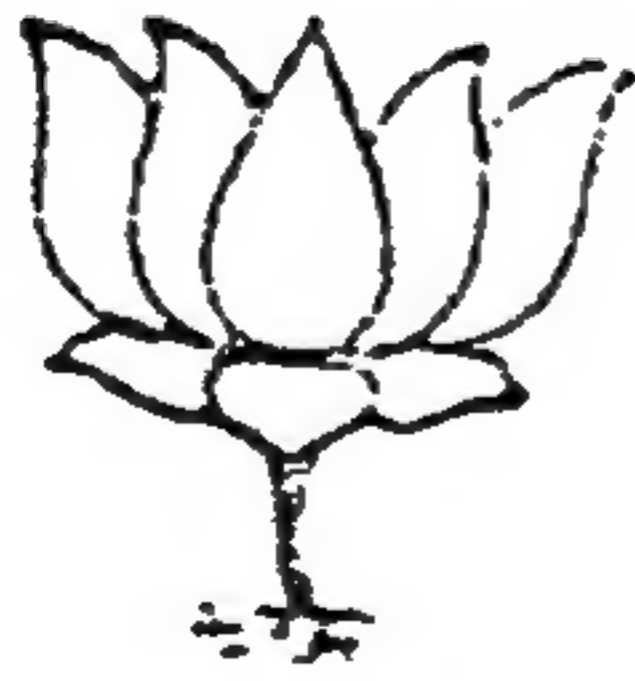

చితి ప్రతి : 2 రూ. 50 పేజీ.

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಎಸ್. ವಿ. ಆರ್. ಎಜೆನ್ನೀಸ್
ಬೆಂಗಳೂರು

(ಶಿಲೆನಗೆಯ ಕಾರಂಜಿ)

ಸಂಪುಟ ೭

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೮೯

ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಹಣದ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಕುಬೇರ ತನ್ನ ದುಡ್ಡಿನ ಗಡಂಗಿಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆರು ಘಂಟೆಗೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿದ್ದ

ಒಳಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ, “ಹಣ ಮಾತನಾಡುತ್ತೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾರಲ್ಲಾ, ದಿಟವೇ ಅಂದ್ರೆ?” ಅಂತ ಕತ್ತು ಕೊಂಕಿಸಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಹೌದು ಕಣೇ,” ಅಂದ ಕುಬೇರ

“ಹಾಗಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಅಂದ್ರೆ ! ನೀವು ಬರೋದು ರಾತ್ರಿ ಯಾವುದೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ— ಬೇಜಾರಾಗುತ್ತೆ ಅದಾದರೂ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇರಲಿ !” ಅಂದಳಂತೆ ಆಕೆ.

ಗೌರವ ಸಲಹೆಗಾರರು : ಶ್ರೀ ಅ. ರಾ. ಸೇ. ಶ್ರೀ ಶೇಷಗಿರಿ	ಚಂದಾ ವಿವರ : ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ; 2 ರೂ. 50 ಪೈ. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ : 25 ರೂ. ಅಜೀವ ಚಂದಾ : 250 ರೂ.	ವಿಳಾಸ : ಅಪರಂಜಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, 36 6ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು- 560 003. ಕೆಲಸದ ವೇಳೆ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8ರಿಂದ 10ರವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ
---	---	---

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಲೇಖನ	ಲೇಖಕ/ಲೇಖಿಕೆ	ಪುಟ
ಅಪರಂಜಿ ಕಡಿ	ಅನಂದ್	5
ಅಬ್ಬ ಹಬ್ಬ ಬಂತೇ	ಶಾಂತಾ ರಘು	7
ನಕ್ಕಾಂವಾ ಗೆದ್ದಾಂವಾ	ಶೀನೂ	13
ಪಡುವಣ ಯಾತ್ರೆ	ಡಾ ಅನಂದ್	16
ಸರಳ ಉಪಾಯ	ಎಚ್. ಡುಂಡಿರಾಜ್	18
ಹೇ ದೇವಾ	ಜೋಸ್ ಗೊರೊಸಿಟ್ಟ	19
ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಡೈರಿಯಿಂದ	ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಕೆ	20
ಇಲವಾದರಿಲವೆನ್ನಿ	ದುವಿರ್ ನೀತ	25
ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ	ಆರ್. ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್	29
ನಾನೂ, ನನ್ನ ಕುದುರೆಯೂ	ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ	34
ಬಂಟಿನ ಹಾಡು	ವಿಕಟ-ಕವಿ	37

ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು : ಬಾಗೂರು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ

ಮುದ್ರಣ-ಇಂಪ್ರೆಷನ್ಸ್, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅಪರಂಜಿ
(ತಿಳಿನಗೆಯ ಕಾರಂಜಿ)

(ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುವ) ಈ ಆತ್ಮನು ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

—ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ.

ಮನಸ್ಸು, ಪ್ರಾಣ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಮೊದಲಾದವು ಜಡವೂ, ಅನ್ಯವೂ ಆಗಿವೆ. ಜೇತನವು ಅಖಂಡವಾದುದು; ತನ್ನಿಂದ ಅನ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದೂ ಆಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ವೆಸೆಯಿಂದ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಜಗತ್ತು ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತನ್ನಿಂದ ಅನ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಉಪನಿಷತ್ತು, ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಗುರುಬೋಧೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಶ್ರವಣ ಮನನ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಅದು ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗದೆ ಇರುವವರೆಗೂ ದ್ವೈತವು ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಆದನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಭಯವು ತಪ್ಪುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಈಚೆಗೆ ಒಬ್ಬರು, ಆದ್ವೈತವು ಸುಳ್ಳೆಂದು ಆ ಮತದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೇ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ, ವಾದಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಮಿಷವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ವಾದ ನಡೆಯುವುದೆಂದೂ, ಜಯ ಅಪಜಯಗಳ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ವಾದದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ವಾದದಿಂದ ಸತ್ಯ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? ಈ ಚರ್ಚೆಯ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಸತ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಯಾವ ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರ ಚರ್ಚೆ?

ಆತ್ಮಾನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ, ಅಂತಃಕರಣಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನಂತ ಭೇದಗಳಿರುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನರಿಯದವರಿಗೂ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಆಗತ್ಯವೇನು? ಸತ್ಯದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯೇ? ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣೆಯೇ?

ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ನಿದನೆ, ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಆಕ್ರಮಣಗಳು ಸತತವಾಗಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಒಡೆದ ಮನೆ ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಉಳಿವುಂಟು.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಬಾಹ್ಯ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಹಾನಿಕರವಾದ ಕೃತ್ಯಗಳು ಇನ್ನಾದರೂ ನಿಲ್ಲಲಿ.

ಇನ್ನು ಹಣದ ವಿಚಾರ. ಸರ್ವವೂ ತಾನೇ; ತಾನು ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪನೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಬಯಸುವವನು ಒಂದು ಲಕ್ಷವಲ್ಲ; ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದಲೂ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಡಾಕ್ಟರೇಟು

ಅಭಿನಂದನೆಗಳು ಸಾರ್

ಸಿಕ್ಕಿತಂತಲ್ಲ ನಿಮಗೆ

ಡಾಕ್ಟರೇಟು

ಎಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ

ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರಿ

ಎಷ್ಟು ರೇಟು?

—ಎಚ್. ದುಂಡಿರಾಜ್

—ಆನಂದ್

ವೋಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬುಕುವಾಗಿಸಲು ನಿರ್ಧಾರ ಇಲ್ಲ. —ಪತ್ರಿಕೆ.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಚೋದಿಸಬಾರದು!

* * *

ಬುಕುವಾಗಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

—ರಾಜ್‌ವಾಹನ್ ಗಾಂಧಿ

ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಮತ-ಲಕ್ಷ್ಯ ಒಲಿಯುತ್ತಾಳೋ?

* * *

ಶುದ್ಧ ಶೀಲ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಸಲಹೆ.

ಸರಿ, ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೀಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ?

—ಪತ್ರಿಕೆ

* * *

ಗಸ್ತು ಹಾಕುವ ಬದಲು 'ಸುಖ ನಿದ್ರೆ'ಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಸೆಸ್ಪಿಡ್.

—ಸುದ್ದಿ

ಹಾಗಾದರೆ 'ಸುಖ ನಿದ್ರೆ' ಆಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

* * *

ಎಂ. ಆರ್. ಎಫ್. ಪಂದ್ಯಾವಳಿ; ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ನೆಹರೂ 'ಗುಲಾಬಿ'.

—ಶ್ರೀಡಾ ಸುದ್ದಿ

ನೆಹರೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಜತೆ ಗುಲಾಬಿಯೂ ಭಾರತದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ
ಹೋಯಿತೆ ಎಂದು ಅಪರಂಜಿ ಮರುಗಿದಳಂತೆ!

• • • • •

ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಾಫಿಯಾ ಕೆಲಸ; ಕಾರಂತರ ವಿಷಾದ.

—ಪತ್ರಿಕೆ

ಹುತ್, ದೆಹಲಿಯ ಡಾನ್‌ಗೆ ಕೇಳಿಸಿದರೆ....!

• • • • •

ಮೋಸಗಾರನಾಗಿರುವುದು ಏನು ಎಂದು ನನಗೆ ಈಗ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

—ಬೆನ್ ಜಾನ್ಸನ್

ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬರಲು ೭ ವಳ ನಿಧಾನ, ವೇಗದ ಓಟದಂತಲ್ಲ!

• • • • •

ಜನತಾದಳದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಾಮ-ಪತ್ರದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿತಂತೆ!

• • • • •

ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಬಾಲಿ ಇದೆ; ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

—ಪತ್ರಿಕೆ

ಅದು ಬಾಲಿ ಆಗುವವರೆಗೂ ಕಾಯಬೇಕು!

• • • • •

ಶಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮೇತ ಕಾಂಗೈ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಜೀಪು ವಶ.

—ಸುದ್ದಿ

ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ, ನನ್ನ ಹೃದಯ ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ!

• • • • •

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ನೋಡಿ, ಮತ ಕೊಡಿ.

— ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ

ಮೂರನೆಯ ನಂಬರ್ ಕಿಡಿ ನೋಡಿ!

ಅಬ್ಬಾ! ಹಬ್ಬ ಬಂತೆ?

—ಶಾಂತಾ ರಘು

ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ ಅಂತ ಫಟ್ಟನೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಓಹೋ ! ಏನೂ ವರ್ಷಾಟೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲಲ್ಲಾ—ಅಡಿಗೆಯವರು ಬೇರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ರಜಾ. ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಸಾಮಾನೂ ತಂದಿಲ್ಲ, ಹಿಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಬೀಸಿಲ್ಲ. ಬೇಗ ಹಾಲ್‌ಗೆ ಬಂದೆ. ಯಜಮಾನರು, ಮಕ್ಕಳು ತದೇಕಚಿತ್ತರಾಗಿ ಟಿ. ವಿ. ಮುಂದೆ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದರು. ವಾರ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ “ಇಸ್ ದೇಶ್ ಕೀ ಕೋನೇ ಕೋನೇ ಮೇ....” ಅಂತ ಭಾಷಣ ನಡೆದಿತ್ತು.

“ಇಲ್ಲೋಡಿ. ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ ಬರ್ತಾ ಇದೆ. ಏನ್ ತಿಂಡಿ ಮಾಡೋದು ಈಗ್ಗೆ ಹೇಳ್ವಿಡಿ. ಮೂರ್ನಾಕು ದಿನ ಟೈಮು ಬೇಕು ನಂಗೆ” ಅಂತ ಕೂತೆ.

‘ನೋಡೆ,ನೀನು ಹಬ್ಬ ಮಾಡ್ತೀನೀಂತ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಸ್ವೀಟ್ಸ್, ಕರಿದ ತಿಂಡಿಗಳು ಮಾಡೋದು. ಮಾಡಿದ ಸುಸ್ತು, ಆ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನ ತಿಂದ ಸುಸ್ತು, ಅಂತ ರೋಗ ಹೇಳ್ಕೊಂಡು ರಾಗ ಎಳೆಬೇಡ. **Cholesterol**. ಬೇರೆ ಜಾಸ್ತಿ ನಿಂಗೇ, ಸುಮ್ಮನೆ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ರಗ್ಗು ಹೊದೆಸೋಕೆ ಹೋಗ್ಬೇಡ” ಅಂತ ಯಜಮಾನರು ಬಲು ಉತ್ತೇಜನಕರವಾಗಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು.

“ಅಮ್ಮಾ ! ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಾನೂ ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿಗೆ ರವೆ ಉಂಡೆ, ಮೈಸೂರು ಪಾಕು, ಕೋಡುಬಳೆ, ಮುಚ್ಚೋರೆ ಅಂತ ಒಂದೇ ತರಾ ಯಾಕ್ ಮಾಡ್ತೀರಿ? ಈ ವರ್ಷ **for a change**—ಕುಕ್ಕೀಸ್, ಪ್ಯಾಸ್ಟ್ರಿ, ಪ್ಯಾನ್ ಕೇಕು, ಬಿಸ್ಕಿತ್, ಬನ್ನ—ಈ ತರ ಮಾಡು ನೋಡೋಣ” ಅಂತ ಮಗ ಬಲು ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿ ಹೇಳಿದ.

“ರಾಮ ರಾಮಾ! ನಿನ್ನೊತೆ ಮಾತಾಡೋದೂ ಒಂದೆ—ಶಳ ಇಲ್ಲದ ಬಾವಿಗೆ ನೀರು ಹುಯ್ಯೋದೂ ಒಂದೆ! ವರ್ಷಾವಧಿ ಹಬ್ಬಂತ ಒಂಜೊರಾದ್ರೂ **interest** ಇದ್ದೆ? ಹುಂ—ನಾವೆಲ್ಲಾ ಚಿಕ್ಕೋರಿದ್ದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಹಬ್ಬಕ್ಕೂ ಏನ್ ಮಜಾ ಇತ್ತೂ? ನಮ್ಮಜ್ಜೀ ಮನೇಲೀ.....”

ಚಿಕ್ಕ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿಗೆ ಅಜ್ಜಿ ಮನೇಲಿ ಫೇರಾಯಿಸಿ ಬಿಡ್ತಾಯಿದ್ದಿ. ಎಲ್ಲಾ 5ರಿಂದ 15 ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗಿನವರೇ. ಹಬ್ಬವೆಂದರೆ

ಅದೇನು ಹಿಗ್ಗು....ಅದೇನು ಹರ್ಷ ! ಹೆಂಗಸರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಂಡಿ ಮಾಡೋ ಸಂಭ್ರಮ ಮಾಡರೆ....ಗಂಡಸರು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿನ್ನೋ ಸಂಭ್ರಮ, ಹಂಬಲ. ಗೋಕು ಶಾಸ್ತ್ರಮಿ ಅಂದ್ರೆ ತಿಂಡಿಗಳ ಹಬ್ಬ ಅಲ್ವೆ? ಮೊದಲೆಲ್ಲಾ 108 ವಿಧ ತಿಂಡಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಂತೆ. ನಮ್ಮಜ್ಜೆ at least 30, 35 ತರಹ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು. ನಮ್ಮ ತಾಯೀಗೂ ಅಜ್ಜಿ ಅವರು. 75, 80 ವರ್ಷ, ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ 10, 15 ದಿನ ಇರೋ ವಾಗಲೇ ಕೆ. ಜಿ. ಗಟ್ಟಿ ಸಾಮಾನು ತರಿಸಿಬಿಡ್ತಾ ಇದ್ದು. ಅದೇನು ಹಿಟ್ಟುಗಳ ಮಾಡಾಟ ! ಕೆಲಸದ ಚಿಕ್ಕೆಯಂತೂ "ಅವ್ವಯ್ಯಾ ! ಈಯಮ್ಮನ ಮನೇಲಿ ಅಬ್ಬ ಬಂದ್ರೂ ಬತ್ತದೆ. ಮಿಸಿನ್ನಿಗೆ ಓಗಿ ಓಗಿ ನನ್ನ ಸೊಂಟಾ ಬಿದ್ದೋಯ್ಯದೆ ಕಣಮ್ಮೋ!" ಅಂತ ಲೊಟಗುಟ್ಟಿಕೊಂಡೇ ಮಿಲ್ಲಿಗೂ ಮನೇಗೂ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು.

ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಸಾಮಾನು ಹವಣಿಸ್ಕೊಂಡು ಹೆಂಗಳೆಂಬರೆಲ್ಲಾ ತಿಂಡಿ ಮಾಡಲು ಕೂತರೆ-ನಾವು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸ್ತಾ ಕೂತಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೃಷ್ಣ ನಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಆಗೋ ತನಕ ಯಾರೂ ಏನೂ ತಿನ್ನೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಚಕ್ಕುಲಿ, ತೇಂಗೋಳು ತಿನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ! ಮಾಡೋರೂ ಇವ ತಿಂದು ನೋಡೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ !

ಆಹಾ ! ಎಂಥಂಥಾ ತಿಂಡಿಗಳು ! ತೇಂಗೋಳು. ಮುರುಕು, ಕೋಡಬಳೆ, ಬಾರಾ ಶೇವೆ, ಬಾರಾ ಪೂರಿ, ನಿಪ್ಪಟ್ಟು, ಶಂಕರ ಪೋಳೆ, ಓಂಪುಡಿ, ಬೂಂದಿ, ಹೈಸೂರು ಪಾಕು, ಬರ್ಫಿ, ರವೆ ಉಂಡೆ, ಸಿಹಿ ಪೂರಿ, ಸಜ್ಜಪ್ಪ, ಆಪ, ಹೋಳಿಗೆ, ಸಿಹಿ ತೇಂಗೋಳು, ಸಿಹಿ ಚಕ್ಕುಲಿ, ಪೂರಿ ಉಂಡೆ, ಲಾಡು, ನಾನಾ ತರಹಾ ಬರ್ಫಿಗಳು ! ನೆನೆಸಿಕೊಂಡ್ರೇನೇ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬುಗ್ಗೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಲ್ಲ !

ತಿಂಡಿಗಳ ಘಮ್ಮಲು ನಮ್ಮ ಫ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯವನ್ನು ಫೇರಾವ್ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವಾಗ್ತಾ ಇತ್ತು. ಮಾವನ ಮಗ 4 ವರ್ಷದ ಶೀನಿಯಂತೂ "ನಂಗೆ ಅಪ್ಪಜ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟೇನೇ ಸ್ನಾನ ಮಾಡೋದು ! ಅಪ್ಪಜ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟೇನೇ ಊಟ ಮಾಡೋದು !" ಅಂತ ಧಿಡೀರ್ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿ ಬಿಡ್ತಾ ಇದ್ದ !

ದೊಡ್ಡವರೂ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ "ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳ್ವೇ ಇದ್ರೆ ನೋಡು-ಒಂಚೂರೂ ತಿಂಡಿ ಇಲ್ಲಾ" ಅಂತ ನಮ್ಮನ್ನೆ blackmail ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು. ತಿಪ್ಪರಲಾಗ ಹಾಕಿದ್ರೂ ಯಾವ ತಿಂಡಿಪೋತನಿಗೂ ತಿಂಡಿ ಇಲ್ಲ.

ರಾಶಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನೆ ಮಾಡಿ, ಸೂರ್ಯನ ಮರಿಗಳಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಳಗಿದ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಡಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಸ್ಟೋರ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಇಡ್ತಾ

ಇದ್ದು. ಬೆಂಚಿನ ಸಾಲು ಕಾಲಡಿಯಲ್ಲೂ ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೀರು.....ಇರುವೆ ಕಾಟಕ್ಕೆ! ಆ ರೂಮಿಗೋ ನಮ್ಮ ಮುತ್ತಜ್ಜಿ ಹಮೇಶಾ ಕಾವಲು. ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇ ಕೊನೇಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಿಕ್ತಾ ಇದ್ದಿದ್ದು ಚೂರು ಪಾರು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದು! ಹುಡುಗರ ಪಟಾಲಂ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು. ಆದ್ರೂ ಅಜ್ಜೇಂದ್ರ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅಂಜಿಕೆ. ನಮ್ಮಜ್ಜಿ ಒಲಿದರೆ ಬೆಣ್ಣೆ- ಮುಸಿದರೆ ದೊಣ್ಣೆ !

ಇನ್ನು ಮಂಟಪ ಕಟ್ಟುವ ಸಂಭ್ರಮ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ all male department. ಮನೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು, ಅಳಿಯಂದಿರು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಒಂದು ಭಾರಿ ಟೇಬಲ್ ನಿಲ್ಲಿ. ಅದರ ಮೇಲೊಂದು ಟೇಬಲ್ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಇಟ್ಟು, ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಹೂವು, ಬಾಳೆ ಕುಭ. ಬಣ್ಣದ ದೀಪ. ಧಳಧಳಿಸೋ ಜಿಗಿನಾ ಪೇಪರ್ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಒಂದು ಮಿನಿ ದೇವಸ್ಥಾನಾನೇ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡ್ತಾ ಇದ್ದು. ಮಂಟಪದ ಒಳಗೆ ಫಲವಸ್ತ್ರ ಕಟ್ಟಿ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗೋ ಎಲ್ಲಾ ತರಹ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ ತಂದು ನೇತು ಹಾಕ್ತಾ ಇದ್ದು. ಯಾವುದಾದ್ರೂ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದೇ ನವೆರಾತ್ರಿಗೇಂತ ಇಟ್ಟಿರೋ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಉಪಯೋಗ ಆಗ್ತಾ ಇದ್ದು!

ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುತ್ತಜ್ಜಿ ಚಕ್ಕುಲಿ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ ತಂಬಿ, ಚಕ್ರಗಳನ್ನ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಾ ಇದ್ದು. ಪುಟ್ಟ ಕಿಟ್ಟಿ ಒಂದನ್ನರಿ ಸಾಸರಿನಗಲ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು "ಅಜ್ಜೇ, ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಕ್ಕುಲಿ ಬೊಂಬೆ ಮಾಡ್ತೀ ಯಲ್ಲಾ ! ಕೋಳಿ, ಬೆಕ್ಕು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಜ್ಜೇ. ಕಟ್ಟೋಣ" ಅಂತ ಮುದ್ದಾಗಿ ಕೇಳಿ,

"ಮಂಕು ಮುಂಡೇದೆ ! ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೋಳಿ ಕಟ್ಟಾರೇನೋ?" ಅಂತ ಕಿವಿ ಹಿಂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ !

ಮಂಟಪದ ಒಳಗೆ ಅನೆಯ ದಂತದ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತೂಗು ಹಾಕಿದ ಬೆಳ್ಳಿ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ, ಸಿಲ್ಕಿನ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ, ಅಂಬೆಗಾಲು ಕೃಷ್ಣನನ್ನ ಮಲಗಿಸಿದರೆ, 2 ವರ್ಷದ ಪ್ರಕಾಶ ಬೆರಳು ಚೀಪ್ತಾ....

"ಅಮ್ಮಾ! ಅಮ್ಮಾ! ಕಿಚ್ಚಾ ಪಾಪಾಗಿ ರಬ್ಬರ್ ಚೀಟು ಹಾಕಲ್ಲಾ ?" ಅಂತ ಕೇಳಿ—ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಪಕ್ಕ ಹಿಡ್ಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಕ್ಕಿ ಉಕ್ಕಿ ಬರೋ ಉತ್ಸಾಹ.

“ಲೇ ಶಾಂತಾ, ಬೀದಿ ಬಾಗಿಲಿಂದ ಮಂಟಪದವರೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದ ಇದೇ. ಒಂದೇ ಸೈಜರಬೇಕು” ಅಂತ ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ ಮಾಡಿದರೆ—ನಂತಮ್ಮ

“ಅಯ್ಯೋ! ಬೇಡಾ ಅಜ್ಜೀ! ಹೋದ್ವರ್ಷ ಇವಳು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡ್ಲಿಲ್ಲವ್ವಾ? ಎಷ್ಟೋ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮೂರೇ ಬೆರಳಿದ್ದವ್ವಾ--” ಅಂತ ಕಿರುಚಿ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಗುದ್ದಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ. 3 ವರ್ಷದ ರಾಜ “ನಾನೇ ಪಾದ ಇಡ್ತೀನೀ....” ಅಂತ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಾಲದ್ದಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಪಾದ ಬೆಳಸಿದ್ದ!

ಸಂಜೆ ಪುರೋಹಿತರು ಬಂದು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ್ಲೂ, ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಸಾಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ತಿಂಡಿಗಳ ಮೇಲೇ ಕಣ್ಣು! ನೈವೇದ್ಯ ಯಾವಾಗ ಆಗುತ್ತಪ್ಪಾ— ತಿಂಡಿ ಯಾವಾಗ ತಿನ್ನೋದಪ್ಪಾ ಎಂಬುದೇ ಎಲ್ಲರ ಯೋಚನೆ. ಪುರೋಹಿತರು ಸಾಂಗೋಪವಾಗಿ ಪೂಜೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮುಗಿಸಿ—

‘ಶ್ರೀಯುಃ ಕಾಂತಾಸು ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಯೇ ನಿಧಯೀರ್ತಿನಾಂ....’ ಅಂತ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿ, ತೀರ್ಥ ಕೊಡೋದೇ ತಡ, ಕಿರಿಯರ, ಹಿರಿಯರ ಪಟಾಲಂ ಸ್ಟೋರ್ ರೂಮಿಗೆ ವಂಗೆ ಹಾಕಿ, ಇಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನ ತಿನ್ನೋ ಆನಂದವೋ! ಅದೂ ಶುಂಠಿ, ಬೆಲ್ಲ ಕುಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಉಂಡೆ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಬಲು ಇಷ್ಟ. ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ—ಅಂದರೆ ಆತನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಿಂಡಿ ಮುಕ್ಕುವ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ—ಅರ್ಜೀವಾದರೆ ದಿವ್ಯಾಷ್ಟಧ—ಈ ಉಂಡೆ. “ಹಾ! ಹಾ! ಖಾರ! ಖಾರ!” ಅಂತ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಅದನ್ನ ತಿಂದು ಮುಗಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಿ.

ಮಾರನೆ ದಿನ ಆರತಿಯ ಸಂಭ್ರಮವೇನು! 50, 60 ಮನೆ ಕಠೀತಾ ಇದ್ದಿ. ಒಂಚೂರೂ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲೂ ಸುಸ್ವರವಾಗೋ, ಅಪಸ್ವರವಾಗೋ— ಸರಾಗವಾಗಿ ತಂತಮ್ಮ ಸಂಗೀತ ಪ್ರತಿಭೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದು. ಕೊನೇಲಿ ಅಜ್ಜಿ ಕೀರಲು ಧ್ವನೀಲಿ “ಆರತಿ ಎತ್ತೀರೇ ನಮ್ಮ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣಗೇ....” ಅಂತ ಹಾಡಿ ಮುಗಿಸ್ತಾ ಇದ್ದು.....

ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿಯ ಗತ ವೈಭವವನ್ನ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಚ್ಚಿ. ಹಿಂದಿನವರಿಗಿದ್ದ ಹಬ್ಬ ಮಾಡೋ ಉತ್ಸಾಹ, ಆಸೆ, ಹುಮ್ಮಸ್ಸು, ಹಿಗ್ಗು, ಈಗ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ಹಬ್ಬಗಳಿಗಾಗಿ ಹಳಹಳೆಯಿಂದ ಹಾರೈಸೋ ಕಾಲ ಹೋಯ್ತೆ? ಜಂಟಿ ಸಂಸಾರಗಳು ಹೋಗಿ, ಒಂಟಿ ಸಂಸಾರಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ ಆದ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಪಾಡು ಬೇಡ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆ ರುಕ್ಕಾ ಇಬ್ಬರೂ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು

ಕೆಟ್ಟೊಂಡು “ಹಬ್ಬುಗಳೆಂ ಶುರುವಾದ್ವು. ಇನ್ನಾಗುತ್ತೆ ನನಗೆ ಹಬ್ಬ” ಅಂತ ಹಾಲು
ಮುತ್ತಾಳೆ.

ನಿಜವೇ ಹೇಳೋದಾದ್ರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾರಿಗೂ ಅಹವ್ಯಹನ ಕಾಲ
ಕ್ಷೇಪವೇ. . . ನೂರು ಬಗೆ ತಿಂಡಿ ಮಾಡೋದೂ ಕನಸಿನ ಮಾತು. ಮೊನ್ನೆ ತಾನು
ಒಂದು ಹೊಸ ರೇಷನ್ ಗಾದೆ ಓದಿದೆ :

“ಒಪ್ಪೊತ್ತುಂಡವ ಪುಣ್ಯವಂತ. ವಿರೆಡ್ಪೊತ್ತುಂಡವ ನಾಣ್ಯತಂತ,
ಮೂರೊತ್ತುಂಡವನಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಸಜಾ” ಅಂತ.

ಸರಿ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ವೇವರ ಮುಂನೆ ಹಾಲು, ಹಣ್ಣು ಇಟ್ಟು,
ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡೋಣವೆ?

ಕೆಲಸಕ್ ಬಾ ರ ದ ದರ್ಜೆ

ವೇವ್ರಿ.ಗ್ ಬರ್ಡ್ ಅರ್ಜೆ

“ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ ದರ್ಜೆ ಮಾಡ್ಲೆಡ್

ಇಷ್ಟರ್ ಮೇಲ್ ನಿನ್ಮರ್ಜೆ”

ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗಿ

“ಹೊಸದ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ Over-Weight Tax ಹಾಕುತ್ತಂತೆ!”

‘ನಕ್ಕಾಂನಾ ಗೆದ್ದಾಂನಾ’ ‘ಪುನ್ನಾಮ’

—ಶೀನೂ

ಕಳೆದ ಇಡೀ ವಾರವೆಲ್ಲ ಗುರಪ್ಪ ತೀರ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಏನೂ ಕಳೆ
ವಳ. ಎಂತಹದೋ ಭೀತಿ. ಆತಂಕ.

ಸೋಮವಾರ ಊರಿನಿಂದ ‘ತಂದೆ ಸೀರಿಯಸ್. ಜೇಗ ಹೊರಟು ಬಾ’ ಎಂದು
ತಂತಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ. ಬೇಚೈಸನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ ಮೂಢನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
ತಂದೆಗೆ ಮೊದಲೇ 75ರ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಹೃದಯಘಾತ ಎಂದರೆ
ಕೇಳಬೇಕೆ? ಆದರೆ ಇದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಪನಿಯ ಬೋರ್ಡ್ ಮೀಟಿಂಗ್
ಬೇರೆ. ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಕಂಪನಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿದ್ದಕ್ಕೊಂಡು ಬೋರ್ಡ್ ಮೀಟಿಂಗ್
ತಪ್ಪಿಸಲಾದೀತೆ?

ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಗುರಪ್ಪ ತಲೆ ತಲೆ ಜಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.
ಅಳಿದೂ ತೂಗಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಂಡತಿ ನಾಗರತ್ನ ತಂತಿ ಬಂದಾಗ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ
ದೆಂದೂ ಮುತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವದೆಂದೂ
ಅನಂತರ ಬೋರ್ಡ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮುಗಿಸಿ ತಾನೂ ಹೊರಡುವದೆಂದೂ ನಿರ್ಧರಿಸಿ
ಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ.....

ಬುಧವಾರ ನಾಗರತ್ನ ಹೋದವಳು ಇನ್ನೂ ಅವಳಿಂದ ಏನೂ ಸುದ್ದಿ ಇಲ್ಲ.
ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಫೋನು ಮಾಡುವನೆಂದಿದ್ದಳು. ‘ಯಾವದಕ್ಕೂ ಒಂದು
ಫೋನ್ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ ಇವಳು’ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಗುರಪ್ಪ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ
ಏನೋ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದನೇನೋ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ನಾಗರತ್ನ
ಹೆಂಗಸು. ಅವಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆದೀತೇ? ತಾನೇ ಹೋಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ
ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತೇನೋ ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ ಗುರಪ್ಪ. ನಾಗರತ್ನ ಏನೋ
ಸಮರ್ಥ ಹೆಂಗಸು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ತನಗಿಂತ ಅವಳೇ ವಾಸಿ ಎನ್ನುವಮಟ್ಟಿಗೆ
ದಕ್ಷಳಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭವೇ ಬೇರೆ. ಮಗ ಮಗನೇ;
ಸೊಸೆ ಸೊಸೆಯೇ.

ಆಫೀಸಿನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಹೇಗೋ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ
ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದನಂತರ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಯೋಚನೆ. ಅದೇ ಭೀತಿ,
ಕಳವಳ. ಇನ್ನೂ ನಾಗರತ್ನ ಫೋನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಈ ಪೃಥ್ವಿಪ್ರದಲ್ಲಿ ಹೃದಯಾಘಾತವೆಂದರೆ, ತಂದೆ ಖಂಡಿತಕ್ಕೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಯಾರು ಯಾರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ? ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿದೆಯೋ. ಇಲ್ಲವೋ—ಮುಂದಿನದೆಲ್ಲ ಹೇಗೋ ಏನೋ ಯಾವದೂ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ ಅವನಿಗೆ.

ಬಿಡುವು ಸಿಕ್ಕಾಗೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಹಳೆಯ ದಿನಗಳ ನೆನಪೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗೆಂದು ತಾನು ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಾಗ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆಯೂ ತಂದೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ್ದು. ಇದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಶಿವಮೂರ್ತಿಯ ಅಂತರ್‌ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ, ತಾನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದು ಈ ಕಂಪನಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ತನ್ನ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ತಂದೆ ಸಂತಸಪಟ್ಟಿದ್ದು, 'ಮಗನೇ, ನೀ ಮನೆಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ತಂದಿ' ಎಂದು ಹರಸಿದ್ದು, ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೂ ಕಳೆದ ಅರೇಳು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಭೇಟಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ **career**ನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಗ್ನನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ತಂತಿ ಬಂದಾಗ ನಾಗರತ್ನಳ ಬದಲು ತಾನೇ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತೇನೋ ಎಂದು ಹತ್ತು ಸಲ ಒದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಏನೆಲ್ಲ ಯಾವವಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೋ. 'ನಾಲ್ಕು ದಿನದಲ್ಲಿ ಫೋನು ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ. ಬುಧವಾರ ಹೋದವಳು. ಇವತ್ತಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ....' ಎಂದು ಕಳವಳಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಗುರಪ್ಪನ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಈ "ರಣ ಕೋಲಾಹಲ ಮನ ಕೋಲಾಹಲ" ನಡೆದಾಗ ಅಂತೂ ರವಿವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಫೋನಿನ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿತು. ಅಡರಾಸಿ ಓಡಿ ಬಂದು ಫೋನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಗುರಪ್ಪ.

“ಹಲೋ, ನಾ ಗುರಪ್ಪ....ಯಾರು, ನಾಗೂ ಏನು?”

“ಹೌದು” ಆಚೆಯಿಂದ ಹೆಂಡತಿ.

“ಏನಾತುs ಏನಾತುsss?” ಆತುರದಲ್ಲಿ ಗುರಪ್ಪ.

“ನಿನ್ನೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಾಗ ಹೋದರು. ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಒಳಗ ಯಲ್ಲಾ ಮುಗಿ ಯಾಕ ಬೇಕು ಅಂತಾರ ಕೂಡಿದವರು”.

“ಅದ ಸರಿ—ಉಳಿದದೆಲ್ಲ ಹ್ಯಾಂಗs—ನೀ ಎಲ್ಲಿಂದ ಫೋನ ಮಾಡತೀವಿ—ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಾರ ಇದ್ದಾರೆನು?”—ಗುರಪ್ಪ.

“ನಾ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಲ್ಲ....”

“ಬಂಗಾರ ಲಗೂನ ಹೇಳು....ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲ ವಿಷಯ....” ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಆರಚಿದ ಗುರಪ್ಪ.

“ಏನ ಚಿಂತಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಪರಿ. ಕಾಗದಾ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾಡ್ಯಾರ....” ನಾಗೂ.

“ಎಲ್ಲಾ ಅಂದೆರ....s?” ಕೇಳಿದ ಗುರಪ್ಪ ಸಂತಸ ಬೆರೆತ ದನಿಯಲ್ಲಿ.

“ಎಲ್ಲಾ ಅಂದರ ಎಲ್ಲಾನೂ....ಹಾವಣಗೇರಿವು ಎರಡೂ ಮನಿ, ಅಂಗಡಿಸ ಬೆಂಗಳೂರಿನವು ಎರಡೂ ಬಂಗಲೆ, ಹತ್ತು ಲಕ್ಷದ್ದು ಫಿಕ್ಸೆಡ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್ಟು, ಹರಿ ಹರದ ತೋಟ—ಎಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾಡ್ಯಾರ-ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿ-ದಾಗೀನಸ ಎಲ್ಲ ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರದಾರ....s”.

“ಮತ್ತ ಅವಗ....” ಕೇಳಿದ ಗುರಪ್ಪ.

“ಏನೂ ಇಲ್ಲ....ಮೃತ್ಯುಪತ್ರದ ಕಾಗದದಾಗ ಸ್ವಪ್ನ ಬರದ ಬಿಟ್ಟಾರ-ಬ್ಯಾರೇ ಜಾತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಾಡಿಕೊಂಡಾನ ಅವಗ ನಾ ಏನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲಾSS.... ಅಂತ” ಹೇಳಿದಳು ಹೆಂಡತಿ.

ಘೋನಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ತಂದೆಯ ಮರಣದ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಂ ಗುರಪ್ಪನ ತಲೆಯಿಂದ ಏಳೆಂಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಸಂಚಯಿತವಾದ ಒತ್ತಡವೆಲ್ಲ ಇಳಿದು, ಮನಸು ಹಗುರಾಗಿ....ಆಳವಾಗಿ, ಸಂತಸದಲಿ ಉಸಿರು ಬಿಟ್ಟು ಗುರಪ್ಪ. ಮೈ ಮನಗಳೆಲ್ಲ ಹಗುರಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿರಾಳವಾಗಿ ಕುರ್ಚಿಗೊರಗಿ ಕೂತ. ಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟು ಏನೋ ನೆನಪಾದವರಂತೆ ತಂದೆಯನ್ನು ನೆನೆದು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವೆನೆಂದುಕೊಂಡಂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಪಡುನಣ ಯಾತ್ರೆ (೫)

—ಅನಂದ್

ಯುನೈಟೆಡ್ ಏರ್ಲೈನ್ಸ್ ವಿಮಾನ ಏರಿ ಜೆಟ್ ಭದ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ದೊಡ್ಡ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸುಮಾರು 30 ಜನ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ! ನಂದೇರದ ಗಿಜಿಗಿಜಿ ಸೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಕಾಲು ಚಾಚಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತೆ. 'ಸ್ಕಾಟ್ ಫಾರ್ ಯು?' ಅಂತ ಗಗನ ಸಖಿ ತಲೆ ಕೊಂಕಿಸಿದಳು. ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಂತೂ ಇದು ತುಟಿಗೆ ನಿಲುಕುಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಾದರೂ ಸಂತಸ ಪಡೋಣ. ಅಂತ, 'ಯೆಸ್ ಪ್ಲೀಸ್' ಅಂದೆ. ಯಾವುದೋ ಹಳೆಯ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಿನೆಮಾ ತೋರಿಸಿದರು—ನನ್ನ ಕಾಲೇಜ್ ದಿನಗಳ ನೆನಪು ಬಂತು. ಕ್ಲಾಸಿಗೆ 'ಚಕ್ರ' ಹೊಡೆದು ಬಿ. ಆರ್. ವಿ., ಪ್ಲಾಜಾ ಥಿಯೇಟರುಗಳ ಭಕ್ತರಾಗಿ ತದೇಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಜಾನ್ ವೇಯ್ಸ್‌ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಬಾಸ್ಕನ್ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ! ಅಲ್ಲಿ, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಕಡಲ ತೀರದ ಬಳಿ ಇದೆ. ನಾನು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಾನೇ ಇದೀನಿ, ಪ್ಲೇನು ಸಾಗರದಲ್ಲೇ ಇಳೀತರೋ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು ! ನಿಜವೋ ಸ್ಕಾಟ್‌ನ ಪ್ರಭಾವವೋ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲ. ಜೀವ ಎಡಗೈಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು (ಬಲಗೈಲಿ ಗ್ಲಾಸ್ ಇತ್ತಲ್ಲ) ಕೊನೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ್ದನ್ನ ನೋಡಿ ಗಗನ ಸಖಿಗೆ ಗಾಬರಿ ಆಯ್ತು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. 'ಆರ್ ಯು ಆಲ್ ರೈಟ್, ಸರ್?' ಅಂದಳು. 'ವಿ ಆರ್ ಗೋಯಿಂಗ್ ಟು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇನ್ ಎ ಮೊಮೆಂಟ್ !' ಅಂತಲೂ ಸೇರಿಸಿದಳು. ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟೆ. 'ಎಸ್, ಬಟ್ ವ್ಹೇರ್?' ಅಂದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು ! ವಿಮಾನ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಕ್ಕಳು.

ಬಾಸ್ಕನ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ನನ್ನಂತಹ ಅಮಾಯಕರಿಗಂತೂ ಪೇಚಾಟ ! ಅಂತೂ ಸರಿಯಾದ ಬಸ್ ಹುಡುಕಿದೆ. ನನ್ನ ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ ಕರೆದೊ ಯ್ಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂರೇ ಜನ ಯಾತ್ರಿಗಳು ! ಬಸ್ ಹೋಟೆಲ್ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲು. ಎರಡು ಡಾಲರ್ ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ನಸುನಕ್ಕ. ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಇದೊಂದು ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮೂರ ತರಹಾನೇ ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಬಾಸ್ಕನ್‌ನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಊರು ತೋರಿಸುಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಟೂರ್ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡಿದೆ. ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಟೆಲ ಹತ್ರ ನಿಂತಾಗ ಭಯ—ಎಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಮಿಕ್ಸ್ ಆಗಿ

ಬಿಡುತ್ತೋ ಅಂತ. ಜೋಪಾನವಾಗಿ ನನ್ನ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಸ್ಟೇಟಿಸ್‌ನ ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಬಾಸ್ಕನ್ ಸುಂದರ ನಗರ— ಬಹಳ ಹಳೇದು ಕೂಡ. ಕೇಂಬ್ರಿಜ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಅದ್ವೈತರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ನಮ್ಮ ಟಾಟಾ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ತರಹ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೀತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಕಂಡ—ಭಾರತೀಯ. ನನ್ನ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ. ಈ ಪ್ರಾಣಿ ಯಾವ ಜಾಗದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಅಂತ ಅರ್ಥ ಆಗಿರಬೇಕು ಅವನಿಗೆ. ನನ್ ಹತ್ರ ಬಂದು—“ಆರ್ ಯು ಫ್ರಂ ಬ್ಯಾಂಗಲೂರ್?” ಅಂದ. ಹೌದು ಅಂದೆ. ಸಂತಸದಿಂದ ನಕ್ಕ. “ಐ ಕೆನ್ ಸ್ಟೇ ಫ್ರಂ ಎ ಡಿಪ್ಟೆನ್ಸ್” ಅಂತ ನನಗೆ ಅವನ ವಿರ್ಜಿ ನಲ್ಲೇ ಕಾಫಿ ಕೊಡಿಸಿದ. ಅವನು ಹಾಸನದವನಂತೆ—ಈಗ 15 ವರ್ಷದಿಂದ ಬಾಸ್ಕನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದಾನೆ—ಅಲ್ಲಿ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾನಂತೆ. ಅಂತೂ ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷ. ನಮ್ಮೂರ ಸುದ್ದಿ ಎಲ್ಲ ಕೇಳಿದ.

ಬಾಸ್ಕನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರೋ ಭಾರತೀಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ ಹೋದೆ ಸಂಜೆ. ಅದರ ಹೆಸರು ತಾಜ್ ಮಹಲ್. ಬಂಗಾಳಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತ ಇದಾರೆ ಅದನ್ನು. ತಿಂಡಿ, ತೀರ್ಥ ಎಲ್ಲ ಎಣ್ಣೆಮಯ. ಹೇಗೋ ತಿಂದು ಭಾರವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಿಲ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದೆ. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನ್ಯೂ ಆರ್ಕೀನ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು—ಅಲ್ಲಿ ರಾಮಿ ಇದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಸಿಕ್ಡ್—ನಾಳೆ ಮಂಧ್ಯಾಪ್ಪ ಬರ್ತೀನಿ ಕಣೋ ಅಂದೆ. ಫ್ಲೈಟ್ ನಂಬರ್ ಇಸ್ಕೂಂಡು, “ಅಲ್ಲೇ ಕಾದಿರು. ತಪ್ಪಿಸ್ಕೋ ಬೇಡ” ಅಂದು ಹುಪಾರ್ ಕೊಟ್ಟ. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕಾಂಟಿನೆಂಟಲ್ ವಿಮಾನ ಹತ್ತಿದೆ—ನ್ಯೂ ಆರ್ಕೀನ್ಸ್‌ಗೆ.

(ಸಶೇಷ)

ಅದೂ

ಸರಳ ಉಪಾಯ

— ಎಚ್. ಡುಂಡಿರಾಜ್

ರವಿವಾರ ಮಂಜಾನೆ ಅಂದರೆ ತಲೆಬೇನೆ
 ನಾನೊಬ್ಬ ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ
 ಮನದಲ್ಲಿ ತುಮುಲ ದ್ವಂದ್ವ ವಿಪರೀತ
 ನೋಡಬೇಕೆ ಬೇಡವೆ ಟಿ. ವಿ. ಮಹಾಭಾರತ?
 ಮದಾಬೋರಂತ ತಿಳಿದೂ ಹೇಗೆ ಕೂರೋದು?
 ಎದ್ದು ಹೋದರೆ ನಾಸ್ತಿಕ ಎಂಬ ಬಿರುದು
 ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಸಂದೇಹಗಳ ಕಂತೆ
 “ಕರ್ಮಣ್ಯೇವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ.....” ಎಂಬಂತೆ
 ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಒಪ್ಪೊಮ್ಮೆ ಈ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ
 ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಗಾಂಧಾರಿಯ ಹಾಗೆ?
 ಹೇಗೆ ತಡೆಯುವುದೆಂದು ತಿಳಿವುದೇ ಇಲ್ಲ
 ಸಂದಿಲ್ಲದೆ ಬರುವ ಆಕಳಿಕೆ ಬಾಣಗಳ
 ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ಕೊನೆಗೆ
 ಯುರೇಶಾ ಎಂದಿದ್ದೇನೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ
 ಗೊತ್ತಾಗುವುದೆ ಇಲ್ಲ ಹೊತ್ತು ಹೋದದ್ದು
 ಸರಳ ಉಪಾಯ; ನೀವೂ ಯತ್ನಿಸಬಹುದು !
 ಎಣಿಸುತ್ತಾ ಇರಿ ಪಾತ್ರಗಳು ಹೇಳುವ ಪರಂತು
 ಹದಿನೈದರೊಳಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಕಂತು
 ಬಾಜಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಮಜಾ ಸಿಗುತ್ತೆ
 ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಭಾರತವೂ ಜೂಜಿನ ಕತೆ!

ಹೇ ದೇವಾ

—ಜೋಸ್, ಗೊರೊಸಿಟ್ಟ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಶಿವು

ಈ ನಿಶ್ಯ ನೂತನ ಸಾವು
ಈ ಜೀವಂತ ಸಾವು
ಕೊಲ್ಲುತಿರುವುದನುದಿನವು ನಿನ್ನ ಹೇ ದೇವಾ !

ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ
ಆರಳುವ ಗುಲಾಬಿಗಳಲ್ಲಿ
ಅನನ್ಯ ತಾರೆಗಳಲ್ಲಿ
ಸುಟ್ಟು ಕರಿಕಾದ ಮಾಂಸ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ

ಕವನವೊಂದರಿಂದ
ಭಗ್ಗೆನೆ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುವ ಚಿತ್ತೆಯಂತೆ
ಕನಸೊಂದು, ಬಣ್ಣದಾ ಕನಸೊಂದು
ಭಗ್ಗುವಾಗುವ ತೆರದಿ

ನೀನು.....ನೀನು?
ಯುಗಯುಗಗಳ ಹಿಂದೆ
ನಮಗಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ
ಸಾವನಪ್ಪಿರುವೆಯೇನು?

ಕೋಟಿ,
ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಉದಿಸಿದ ತಾರೆಯು ಬಿಂಬ
ಅತಿ ದಾರುಣ ತಾರಾ ಸ್ಫೋಟವನು
ನಮ್ಮಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಡುವ ತೆರದಿ

ನಮಗೆ, ನಿನ್ನ ಬೂದಿಯ ಹೆಂಟೆಗಳಿಗೆ
ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀನಿರಬಹುದು
ತಾರೆಗಳ ಬೆಳಕಿನಂತೆ

ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ದೈರಿಯಿಂದ

—ಬಿ. ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯ

ಕನ್ನಡದ ಡಿಂಡಿವು ಜಗದಗಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುರಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—
ಕನ್ನಡಿಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ನನಗೆ, ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಏನಾದ
ರೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿತು. ನಮ್ಮ
ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ನೂಪುರದ ಕಿಂಕಣಿಯ
ನಾದವನ್ನು ಆಚೇಜೆ ಹಬ್ಬಿಸಿ, ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಉತ್ಕಟ
ವಾಯಿತು. ನಾನು, ಕಾಲೇಜೊಂದರಲ್ಲಿ-ಪವಿತ್ರವಾದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಿಕೆಯ ಹುದ್ದೆ
ಯಲ್ಲಿ ಈ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸವೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬ ಅರಿವು ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೆ
ಹೋದೀತಲ್ಲವೆ—ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯೂ ನನ್ನ ಮನಃಪಟಲದ ಮುಂದೆ ಸುತ್ತಿ,
ಸುಳಿದು. ನನ್ನನ್ನು ಬಳಲಿಸತೊಡಗಿತು. ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿ
ದ್ದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಾಳೆ ಸತ್ತ ಅನಂತರ ಯಮಧರ್ಮರಾಯ
ನನ್ನನ್ನು ನರಕಕ್ಕೊಯ್ದು, ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಸೀಳಿಸಿ, ಮೂಗನ್ನು ಹೊಲಿದು ಹಾಕಿ
ಬಿಟ್ಟಾನು —ಎಂಬ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ನಡುಗಿ ಹೋದೆ.

ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಸೇವೆಗಾಗಿಯೇ, ನಾವೆಲ್ಲ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ
ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ತ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡ
ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವವನ್ನು ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಭೀಷ್ಮ
ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೈದುದರಿಂದ. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ
ದಿನಾಚರಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಅಂದಿನ ಸಮಾರಂಭದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪರದಿಯನ್ನು ಕಾಲೇಜು ಕನ್ನಡ
ಸಂಘದ ದೈರಿಗಾಗಿ ನಾನೇ ತಯಾರಿಸಿದೆನೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಲು
ಬಯಸಲಾರೆ. ಆ ವರದಿ—ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಕ್ಷರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದಿರು
ದನ್ನು-ಪುರುಷೋತ್ತಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಓದುವಾಗ ನನಗೆ ರೋಮಾಂಚನವಾಗುತ್ತದೆ !
ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಸೇವೆ ಅದೆಷ್ಟು ಘನತರವೆನ್ನುವ ಹೆಮ್ಮೆ ನನ್ನ ರೋಮ, ರೋಮಗಳ
ಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಾಗಬಹುದು.
ನನ್ನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಗಂಗೆಯ ಪವಿತ್ರ ಜಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲ ಮಿಂದು ಪ್ರಸೀತರಾಗಲೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತಳಾಗಿ, ಅಂದಿನ ವರದಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

1-11-1988ರಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿ ತೊಡಗಿತು. ಬೇಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಹಾಜರಾಗದೆ ಇದ್ದುದು ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ದುರ್ಭವವೇ ಸರಿ. ಹಾಜರಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚದುರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದುದರಿಂದ ಸಭಾಂಗಣದ ಉದ್ದಗಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲೊಂದು, ಇಲ್ಲೊಂದು ಕಣ್ಣು, ಬಾಯಿ, ಮುಖ ಕಾಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದ ಭಾಷಣಕಾರರಿಗೆ ಬಂದೇ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ, ನೋಡಿ, ಕತ್ತು ನೋಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ತಪ್ಪಿತು.

ನಮ್ಮ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ —ದಲಿತ, ಬಂಡಾಯ. ಉದಯೋನ್ಮುಖ, ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತಿ. ಮುಂತಾದ ಅಷ್ಟ ದಿಗ್ಗಜಗಳನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದೆವು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ತಾರೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಧನ್ಯರಾಗಲಿ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಘನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು ಕೂಡ. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೇಸರಿ ಖಗರಾಯರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆವು. ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಕವಿಭೂಷಣ ಖರಹರಪ್ರಿಯರು ಚಿತ್ರೆ ಸಿದ್ಧರು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡಿಸುವವರು.

ಕ್ಷಣ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಭೆ ಮಾಮೂಲಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ ತೊಡಗಿ, ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳ ಭಾಷಣದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವಾಗ ಗಂಟೆ ಹನ್ನೊಂದಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತೊಡನೆಂದು ಸಭಾಸದರ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಬಾಯಿಗಳೆಲ್ಲ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸುಧೆಯನ್ನು ಸವಿಯಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯವಂತೂ ಅವರ್ಣನೀಯ!

ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿರಿಸಿದ್ದ ಲೋಟದಲ್ಲಿನ ನೀರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹೀರುತ್ತ ಮಾನ್ಯ ಖರಹರಪ್ರಿಯರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು—ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಭಾರದಿಂದ ತೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಪದಪುಂಜಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು 'ಬೆಟ್ಟ' 'ಗುಡ್ಡ'ಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ, ಇಳಿದು, 'ಕಾಡು' 'ಪೊಡು'ಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ, ಸುಳಿದು,

ಕನ್ನಡನ್ನೂ ಬಳಿಗೆ ತಲುಪುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ. ಗಡಿಯಾರ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾಯಿತೆಂದು ಸೂಚಿಸಿತು. ಸಭಾಕಲಾಪಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದ ನನಗೆ-ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ 'ಸಪ್ತದಿಗ್ಗಜ'ಗಳ ಅಸಹನೆಯಿಂದ, ಎಲ್ಲಿ ಮಲೆತು ಬೀಳುವುದೋ ಎನ್ನುವ ಭಯವಾಯಿತು! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಘು ಉಪಾಹಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಲೆಂದು ಕಣ್ಣನ್ನೆ ಯಿಂದಲೇ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದೆ! ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದ 'ಕನ್ನಡ ಕಂದ'ರು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ವೇದಿಕೆಯ ಮುಂಭಾಗದಿಂದಲೇ ಇಳಿದು ಹೋದರು. ಇವನ್ನು ಕಂಡ ಭಾಷಣಕಾರರು ಅವರಿಗೆ ತುರ್ತುಪರಿಶ್ಚಿತಿ ಇರಬೇಕು—ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು! ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಹಾಶಯರು ನಸ್ಯ ಸಖ್ಯರು. ಅವರು ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಸ್ಯವನ್ನು ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಿಗೆ ತುರುಕಿ ಕೊಂಡುದರ ಫಲವಾಗಿ 'ಆಕ್ಷಿ'ಯ ಮೇಲೆ 'ಆಕ್ಷಿ'ಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸತೊಡಗಿದರೂ, ಭಾಷಣಕಾರರ ತಪೋಭಂಗವಾಗಲಿಲ್ಲ! ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ತಮ್ಮ ಬೆರಳು ಗಳಿಂದ ಮೇಜನ್ನು ಕುಟ್ಟಿತೊಡಗಿದರು. ಲಯಬದ್ಧವಾದ ಆ ಬಡಿತ, ಘಟವಾದನದ ನೆನಪನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದ್ದಿತು! ಮಗದೊಬ್ಬ ಮಹಾಶಯರು ತಮ್ಮ ಹಣೆಯನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯ—"ತಲೆ ನೋವೇ?"—ಎನ್ನುವ ಅಮೃತಾಂಜನ ಕಂಪನಿಯ ಸಜಿತ್ರ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ವಿರಚಿಸಿದಂತಿ ದ್ದಿತು. ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದ ಸಪ್ತ ದಿಗ್ಗಜಗಳೆಲ್ಲ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೆ ಒಮ್ಮೆ ಎದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಲಕ್ಕೆ ಮಗುಚಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಕೆಲವರು ಸಭಾಭವನದ ಭವ್ಯ ಚಿತ್ತಾರದ ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿಯತೊಡಗಿದರು. ಇತ್ತ ಸಭಿಕ ರಾಗಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹೊರ ನಡೆದು, ಲಘು, ಬಿಗು, ಉಪಾ ಹಾರಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಪೇರಾಂಡದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿ ದರು. ಪಾಪ! ಒಂದಿಷ್ಟು ಹುಡುಗಿಯರು ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತ ರಾಗಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಅಲಂಗಾಡದೆ ನನ್ನ ಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿದರು. ಇನ್ನೇನು ಸಭಾ ಭವನದಲ್ಲಿ ಘಟಸ್ಫೋಟವಾದೀತೇನೋ ಎಂದು ಅಂಜಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳು ಥರಥರನೆ ನಡುಗತೊಡಗಿದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ. ಅಳಿದುಳಿದ ಸಭಾಸದರಿಗೆ ಉಪಾಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರ ಗಮನವೂ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿದ್ದ ತಿಂಡಿಯ ತಟ್ಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದುದರಿಂದ ಬರಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಗಂಡಾಂತರವೊಂದು ತಪ್ಪಿ, ನಾನು ಸರಾಗವಾಗಿ ಉಸಿರು ಬಿಡು ವಂತಾಯಿತು! ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾಹಕಳಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಮಾತ್ರ, ಸಭೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಲೋಸುಗ ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುಡಿದೆ. ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕೊರೆದ ಭಾಷಣಕಾರರು

ಸಮಯಾಭಾವದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ 'ಕಣ್ಣೀರುಗರೆದು', ಇನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಉಳಿದಿರುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಎನ್ನಲಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮಂಗಳ ಹಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಪಿಪಾಸಿಸಿ. ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು! ಇಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದ್ದ ಲೋಟದ ನೀರನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲದೆ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರ ನೀರಿಸ ಲೋಟಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಲಿದುಗೊಳಿಸಿದ್ದರು!

ಮುಖ್ಯ ಭಾಷಣಕಾರರೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದರಿಂದ, ತಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯಾವಕಾಶ ಉಳಿಯದೆ ಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಥಿಸಿ, ಉಳಿದ ಭಾಷಣಕಾರರು ಬರೆದುಕೊಂಡು ತಂದಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಅವು ಸಾಕಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿದ್ದರೂ, ಓದಿ ಮುಗಿಸಿರಲೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.

ತದನಂತರ ನಡೆದ ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ವಿಷಯಾಂತರವಾದೀತೆಂಬುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ—ಭಾಷಣಕಾರರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಆದಮಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಂಜನ್ನೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರು—ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೋ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಕಾರತೊಡಗಿದರು. ಭಾಷಣ ಉದ್ದವಾಯಿತೆಂದು ಕೆಲವರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು—

"ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಸಭಾಸದರಿಂದ—ಜೆನ್ನಾಗಿದ: ಮುಂದುವರಿಸಿ. (ಪ್ರಾಯಶಃ ಜೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕು. ನಿಲ್ಲಿಸಿ—ಎಂದಿದ್ದಿರಬೇಕು!) ಎಂಬುದಾಗಿ ಜೇಟಿಗಳು ಬಂದುದರಿಂದ ನಾನು ಭಾಷಣವನ್ನು ಉದ್ದ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು" ಎಂದೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಹಾಗೆಂದರೂ, ಮಾನ್ಯ ಗಗ್ಗಯ್ಯನವರು ಅವರನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ! ಹತಾಹರಾದ ಖರವರ ಪ್ರಿಯರು—

"ಗೋಷ್ಠಿಯ ನಿರ್ವಾಹಕರು—'ನೀವು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಮೂರು ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು—ಎಂದು ಮೊದಲೇ ತಾಕೀತು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಉಳಿದ ಭಾಷಣಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮೊಟಕು ಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು"—ಎಂಬುದಾಗಿ ವಾದಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಡಿಯಾರ 'ಗಂಟೆ ಏದಾಯಿತು' ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದರಿಂದ, ನನ್ನನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಉಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಆಗಿದ್ದ, ಆಗದೇ ಇದ್ದ ಸಂಕಟಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದವನು ಕಡಿದು ಮಾತ

ನಾಡಿದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಕುಂದು ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಅಳುಕಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಮಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಕೇಳುಗರಿಗೆ ಅಸಹನೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು, ಗಳಿಗೆಗೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಕೈಗಡಿಯಾರದತ್ತ ನೋಡುತ್ತ “ಈಗ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ” “ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲು ಬಯಸಲಾರೆ”—ಎಂದು ಆಗಾಗ ಅನ್ನುತ್ತಲೇ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕೊರೆದೇ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಕೊನೆಗೆ, ನಾನಂ, ಚುಟುಕಿ ಸಲ್ಲಿಯೆ ಭನ್ಯವಾದ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಭರ್ಜರಿ ಉಪಾಹಾರದಿಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ತಣಿಸಿ, ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟೆ.

ಅಂದು ಸಂಕಷ್ಟ ಚತುರ್ಥಿಯ ದಿನವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ದಿನವಿಡೀ ಉಪವಾಸ ವಿರಚೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಅನಿವಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಂಕಟಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. “ಹಸಿವು ಬಾಯುರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಮರೆತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ. ದೈವ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು”....ಎನ್ನುವ ತೃಪ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದೆ.

ಇಲಿನಾದರಿಲನೆನ್ನಿ

(ಮಿನ ನಾಟಕ)

—ದುರ್ವಿನೀತ

(ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಹೇಬರು ಕುಳಿತಿರುವರು, ಇಬ್ಬರು, ಒಬ್ಬನೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ).

ಇಬ್ಬರು—ಮತೆ, ಏನ್ ತೀರ್ಮಾನ ಸ್ವಾಮಿ? ನೀವೇನಂತೀರಿ?

ಒಬ್ಬ—ಅಯ್ಯಾ, ನಾನು ಹಳೇ ಶಾಸುಭೋಗ ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆ ಚಲಾಯಿಸಿ, ದೇಶವನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ನನ್ನ ಕೆಲ್ಸ ಬಿಡ್ತಿದ್ದು. ಈಗ ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಶೋಷಣೆ, ಪರಂಪರಾಗತ ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ತಪ್ಪಿವೆ, ನನ್ನೇನು ಕೇಳ್ತೀರಿ? ನೀವೇ ಹೇಳ್ತೀರಿ.

ಇಬ್ಬರು—ಮೊದ್ಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಕೈ ಬಿಡ್ತಾ ಅದವಲ್ಲ?

ಒಬ್ಬ—ಮೊದ್ಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಬರವಲ್ಲ? ದಂಡಿನಾಗೆ ಹುಟ್ಟಿತು, ಲಡಾಯ್ದಾಗೆ ಹೋತು; ಮತ್ಯಾಕೆ ಚಿಂತೆ !

ಇಬ್ಬರು—ಅದೆಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಡ. ನೀವೇ ಹೇಳ್ತೀರಿ.

ಒಬ್ಬ—ನಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಸಾಹೇಬ್ರನ್ನೇ ಕೇಳನ, (ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ) ಬುದ್ಧಿ, ಈ ಪತ್ರ ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬರೀಲಿ?

ಸಾಹೇಬರು—ಯಾವೂರಿನ ಭೂಮಿ. ಓ, ಮುಗಿಲಳ್ಳಿ ಕಸಬಾ ಹೋಬ್ಬೆ ಕೊಂಪೆಹಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿ ಆವರೇಜು ರೇಟು ಎಕರೆಗೆ 5 ಸಾವಿರ. ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಅಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಬರೀಬಹುದು.

ಇಬ್ಬರು—ಸ್ವಾಮಿ ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಯಾವಾರ ಆಗತೆ. ನಾವು ಬಡವ್ರು. ಹೊಟ್ಟೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಹೊಡಿ ಬ್ಯಾಡ್ತೀ.

ಸಾಹೇಬರು—ಹಾಗಾದ್ರೆ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ಕೇಳ್ತೀ.

*

*

*

(ಕರಣಿಕರು ಅಸನಾಸೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇಬ್ಬರು, ಒಬ್ಬ ಬರುತ್ತಾರೆ.)

ಒಬ್ಬ—ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಪತ್ರ ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬರೋಣ?

(ಕರಣಕರು ಜಲಸದೆ ಮುಖಭಾವ ತೋರಿಸದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ)

ಇಬ್ಬರು—ಏನಂದು ಸ್ವಾಮಿ?

ಒಬ್ಬ—ಏನೂ ಅನ್ನಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಣ ಬರ್ರೇ.
(ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರ ಪಿಸುಮಾತು.)

ಒಬ್ಬ—ಒಂದು ಕೈ ತೋರಿಸಿದ ಅಂದ್ರೆ ಏನೂರು ಕೊಡು ಅಂತ.

ಇಬ್ಬರು—ಹಿಂಗಾದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಸ್ವಾಮಿ? ನೀವೇ ಏನಾರ ಮಾಡ್ತಿ.

ಒಬ್ಬ—ಎನು ಮಾಡ್ತಿ? ನಾನೂರು ಕೊಡ್ತಿ. ನಾವೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದವಿ ಅನ್ನಿ. ಇಲ್ಲಿದ್ದೆ.
ಇಷ್ಟತ್ತು ಸಾವ್ರಕ್ಕೇ ಪತ್ರ ಬರೆಯಣ.
(ತರೆ ಬೀಳುವುದು.)

(ಸಾಹೇಬರು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರು ಅವರೆದುರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ.
ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ.)

ಸಾಹೇಬರು : (ಪತ್ರವನ್ನೋದುತ್ತಾ ಇದ್ದವರು, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿ
ಹುಬ್ಬು ಗಂಟು ಹಾಕಿ.) ಈ ಪಹಣಿ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ಇದೆ ಅಂತ
ಬರೆದಿದೆ. ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದು ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ—ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲವಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾವಿ ಸಾಲ ಕೂಡಾ ವಜಾ ಮಾಡಿ
ಸಿದ್ಧಾಸಂತೆ.

ಸಾಹೇಬರು—ನನಗೆ ಅದೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಭಾವಿ ಇದ್ದರೆ ಈಗ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ,
ಅಂದ್ರೆ ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು. ಇದರ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡ
ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಬ್ಬರು—ಹಂಗಂದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಸ್ವಾಮಿ? ಹಾಳು ಭಾವಿಗೆ ಬೀಳ್ತವಿ ಅಷ್ಟೇ. ಏನಾರ
ಮಾಡ್ತಿ.

ಸಾಹೇಬರು—ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?.....

ಒಬ್ಬ—ಸ್ವಾಮಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ಹೇಗಾದರೂ.....

(ಏನೋ ಹೊಳೆದವನಂತೆ ಲೊಚಗುಟ್ಟಿ) ಬರ್ರೇ, ಗುಮಾಸ್ತರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಣ.

ಇಬ್ಬರು—ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗ್ಲಿ. ಏನಾರ ಮಾಡ್ತಿ.

ಒಬ್ಬ—ಭಾವಿ ಸಾಲ ಹೇಗೆ ಪಡಾ ಆಯ್ತು?

ಇಬ್ಬರು—ಒಂದು ಐನೂರು ಕೈಬಿಟ್ಟು.

ಒಬ್ಬ—ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಐನೂರು ಕೈ ಬಿಡು.

ಇಬ್ಬರು—ಸ್ವಾಮೀ (ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸಾಹೇಬರ ಮೇಜಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವರು).

ಒಬ್ಬ—ಅಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ. ಗುಮಾಸ್ತರ ಹತ್ರ ಹೋಗ್ಲಿ.

*

*

[ಆಫೀಸಿನ ಹೊರಗಡೆ]

ಒಬ್ಬ—ರಿಜಿಸ್ಟರು ಆಯ್ತಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಫೀಸು ಕೊಡ್ತಿ.

ಇಬ್ಬರು—ತಗಲ್ರೀ ಸಾಮಿ ಇನ್ನೇವತ್ತು. ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ. ಆಯ್ತಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ—ನೀವು ಪತ್ರ ಬರದದ್ದಕ್ಕೆ ಐನೂರು ಕೊಡ್ತಿವಿ ಅಂದಿದ್ದಿ.

ಇಬ್ಬರು—ಅಯ್ಯೋ ನನಗುರುವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಐನೂರೇ? ತಗೊಳ್ಳಿ ಇನ್ನೊಂದೈವತ್ತು.

ಒಬ್ಬ—ನೀವೇ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲೀ. ನಾನು ಹೊಂಟೆ.

ಇಬ್ಬರು—ತಗಳಪ್ಪಾ ದಣೆ, ಇರ್ಲೀ! ಬ್ಯಾಡ, ಇನ್ನೊಂದು ಇನ್ನೂರು.
(ಒಬ್ಬನ ನಿರ್ಗಮನ.)

ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಮೊದಲವ—ನೋಡೋ, ಮೊದ್ಲೇ ನಿಂಗಿ ನಲ್ವತ್ಸಾವ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇನ್ನು ಐವತ್ಸಾವ್ರ ಕೊಟ್ಟೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಾಬ್ಬರಿ ತೊಂಬತ್ತು ಸಾವರ ಮಾತೋ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಂಗಾತು.

ಎರಡನೆಯವ—ಎಲ್ಲಿ ತತ್ತಾ!

ಮೊದಲವ—ತಗೋ (ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಕೊಡುವನು).

ಎರಡನೆಯವ—ಮತೆ, ಖರ್ಚು?

ಮೊದಲವ—ತಲಾ ಅರ್ಧರ್ಧ. ಪತ್ರದ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನಗೆ ಅರ್ಧ. ಮ್ಮಾಲಿನ್ವರ್ಪು, ಒಂದು ನಾನ್ನೂರು.

ಒಳಗೆ, ಬಾವಿ ಸಾಲದ್ದು ಒಂದು ಐನೂರು, ಆಮ್ಯಾಲೆ ಒಳಗೆ ಐನೂರು, ಪತ್ರ ಬರೆಯಕ್ಕೆ ನಾನೂರು. ಎಷ್ಟಾತಲೇ?

ಎರಡನೆಯವ—ಸಾವಿರದೊಂಟನೂರೂ ಮತ್ತೆ ಪತ್ರದ್ದು....

ಮೊದಲವ—ಯಾತರ ಲೆಕ್ಕನೋ? ಅರ್ಧರ್ಧ. ಹಾಕ್ಕೇಂಬನ ಅಂತೂ ಬಲು ಮಡ್ಡು ಉಳ್ಳಿಧಂಗಾತು.

(ತೆರೆ)

ವೋನು

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದ ಗಾಳಕ್ಕೆ
ಸಿಕ್ಕಿ ಜಿದ್ದ ವೋನು
ಯಾರದೋ ಸಾಲಕ್ಕೆ
ನಾನು ಜಾ
ವೋನು

— ಎಚ್. ಮಂಡಿರಾಜ್

ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ....

—ಆರ್. ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್

ನನಗೆ ಪ್ರತಿ ಬೆಳಗೂ-ಇತರನೇಕರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದರ ಹಾಗೆಯೇ:-
ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಕಕ್ಕಿರುವ, ಘಟನೆ, ಭಾಷಣ, ನೀತಿ ನಿಲುವು
ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಥ ಹುಡುಕಿ
ಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ದೂರದರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗಿ
ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವಿರುವ ನೀಲಿ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಉನ್ನತ ವಸ್ತು-
ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಜೀವನಕಾಲವನ್ನು
ಕಳೆಯಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮನೆ, ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುವ, ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಹೊಣೆ
ಹೊತ್ತವರಿಗಂತೂ ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗ್ಗೆ ಇಂಥ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬರುವುದೊಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.
ಕಡೆಗೂ ನಾನು ಅವಸವಸರವಾಗಿ ಎದ್ದು ಆಫೀಸು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ವಾರ್ತಾ
ಪತ್ರಿಕೆಗಳೊಳಗೆ ಮುಳುಗಬೇಕು. ಈ ಆಲೋಚನೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ನಿರಾಶಾ
ವಾದದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬದಿಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತೇನೆ: ನನ್ನ ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಪಂಚ
ವನ್ನೇ ತಿದ್ದಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ
ನನಗಿನ್ನೂ ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ-ಅದರ ಪೂರ್ಣ ಉಪ
ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.

ದುರಂತಗಳ ಬಗೆಗಿರುವ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪುಟ ಮಗುಚಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ
ಜಾಹೀರಾತುಗಳತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೋ ವಿದೇಶೀಯ ನಮ್ಮ
ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ಬೈನಾಕ್ಯುಲರನ್ನೋ, ಕುಕಿಂಗ್ ರೇಂಜನ್ನೋ,
ಐಸ್ ಬಕೆಟ್ಟನ್ನೋ ಮಾರುವ ನಿರಂತರ ಯತ್ನದ ಬಗ್ಗೆ ಓದಿದಾಗ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ
ಅನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಒಂದು ದಶಕದಷ್ಟು ಅದ್ಭುತ ವೃತ್ತಿ ಕಾಲವನ್ನು
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವನ ಬಳಿ ಇಂಥ ಸೋಜಿಗದ ವಸ್ತುಗಳು ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿರು
ವುದು ಸೋಜಿಗದ ವಿಷಯ. ನನಗಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಅವನ ಇಲ್ಲಿನ ರಂಗು
ರಂಗಾದ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುವುದು. ಕಾರಿಗಿದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಡೈವರ್

ಕೆಲಸವಾಳುಗಳು. ಅವನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಲ್ಫ್, ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ರಂಜನೆ ಇಲ್ಲದ ತಣ್ಣಗೆಯ ದಾತಾವರಣ ಅವನಿಗೆ ಬೇಸರ ತರಿಸಬಹುದು.

ಆದರೆ ನನ್ನ ಆಲೋಚನಾ ಸರಣಿ ಬೇಗನೆ ಕಡಿಯುತ್ತದೆ: ಮಿಸಲೇನಿಯಸ್ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿನ ಜಾಹೀರಾತುಗಳತ್ತ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹಾಯುತ್ತವೆ. ಜಾಹೀರಾತು ಹೀಗಿದೆ: ನಾಲ್ಕು ಟ್ರಾಕ್, ಮೂರು ಸ್ಪೀಡ್, ಮೂರು ಮ್ಯಾಗ್ನೆಟಿಕ್ ಹೆಡ್, ಎರಡು ಲೌಡ್ ಸ್ಪೀಕರ್ ಇರುವ, ಇತ್ತೀಚಿನ, ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಬಿಚ್ಚಿದ, ಉಪಯೋಗಿಸದ ಟೇಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿದೆ..... ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಅನುಮಾನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ: ಅದರ ಕಟ್ಟು ಬಿಚ್ಚಿದೆ, ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ, ಅವನದನ್ನು ಕೊಂಡದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ?

ಈ ಮನುಷ್ಯನ ಧಂಧೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾದ್ದು ಏನೋ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಚಿತ್ರಿಸಬಲ್ಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಕನ್ನಡಕ, ವಿಚಿತ್ರ ದಟ್ಟ ಮೀಸೆ, ಉದ್ದದ ಸೈಡ್ ಬರ್ನ್‌ಗಳು, ಸಿಗರೇಟನ್ನು ದಂತದ ಹೋಲ್ಡರ್‌ಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಸೇದುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯ. ಈ ನಿಗೂಢ ಕಥೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಳಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಮೊದಲೇ ಪಕ್ಕದ ಪುಟದಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಜಾಹೀರಾತು ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ಹೋದ ಮುಖ ಹೊತ್ತ ನಾಲ್ವರ ಸಂಸಾರದ ಚಿತ್ರ. ಮತ್ತು ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ "ನಿಮ್ಮ ತೊಂದರೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನೀಗಿದುವು" ಎಂಬ ಬರಹ.

ಜಾಹೀರಾತಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ, ಅವರ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವನನ್ನು ಕಾಡುವ ನೆರೆ, ಭೂಕಂಪ, ಬಡತನ, ಭಳಿ, ಶ್ವಾಸದ ದುರ್ಗಂಧ, ಬೆನ್ನು ನೋವು ಬಕ್ಕ ತಲೆಯಂತಹ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಅವರನ್ನು ಕಾಡುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇ ಈಚೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಬಿಸ್ಕತ್ತಿನ ಜಾಹೀರಾತೂ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ : ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಂಸಾರವೇ ಬಿಸ್ಕತ್ತು ಮೆಲ್ಲುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಆ ಕಾಯಕವನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ.

ಮಾನವನ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಿಸ್ಕತ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಈ ಸದಾಸುಖಿ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಹೃದಯ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಡಂಬನೆಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಈ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ಅಣಕಿಸುತ್ತಾ ಅದರ ಬದಿಗೇ ಬಡ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾ

ಗೃಹ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಾರ್ತೆಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂಭಾವಿತರು ಪಕ್ಕದ ಕಾಲನಲ್ಲಿರುವ ಬಿಸ್ಕತ್ ಜಾದೂನಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕೆತ್ತೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ!

ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನ ಕಟು ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನೆದುರಿಸಲೇ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಇಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಸೋಮಾರಿತನದ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಸಣ್ಣ ಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖ ಅನುಭವಿಸುವ ಹಕ್ಕೂ ದತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೀದಿಯಂಚೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಥ ಕಟುವಾಸ್ತವವೊಂದು ಎದುರಿಗೆದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಾನು-ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಮಿಡಿದು ದಟ್ಟ ಕಪ್ಪು ಹೊಗೆಯುಗುಳುತ್ತಿರುವ, ತನ್ನದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹೊಂದಿದ, ರಾಕ್ಷಸಾಕಾರದ ಪ್ರಾಣಿಯಂತಿರುವ, ದೊಡ್ಡ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಂನ ನಡುವೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಆರಾಧನಾ ಬೆನ್ನೊರಗಿಸಿ, ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಚಾಲಕರನ್ನು, ಪಾದಚಾರಿಗಳನ್ನು, ರೇಗಿದ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿನ ಓರಟು ಚಾಲಕ ಚಾಲಾಕಾಗಿ ಇಂಜಿನ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಲಡಾಸು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯ ಸೀಟಿ ಗೊರಗಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವುದು ಇನ್ನೂ ವೃತ್ತಿಯ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಯೂನಿಯರ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್‌ನ ಪುಟ್ಟ ಕಾರು. ಅವನ ಟೈನ ಗಂಟು, ಗಡಿಯಾರ, ತಲೆ ಬಾಚಿರುವ ರೀತಿ ನೋಡಿದರೆ ದೊಡ್ಡ, ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾನೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗಾಗ ಗಡಿಯಾರವನ್ನೂ, ಮುಂದೆ ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ವಾಹನಾರಣ್ಯವನ್ನೂ ಚಡಪಡಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿ, ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಲ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೇ ಯುವಕನನ್ನು ಇದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ, ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಇದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹಲವು ಬಾರಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಜ್ಯೂಲಿಯಸ್ ಸೀಜರ್‌ನ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವ ಆ ಹಿರಿಯ ಸಂಭಾವಿತ, ಕರಿಯ ಸೆಡಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈತನದೂ ಆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪರಿಚಿತ ಮುಖ. ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾರಿನ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಘನವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಪದಬಂಧ ಬಿಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಗಮನಿಸುತ್ತ ಅವರ ಕಪ್ಪು ಕೂದಲು ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಬೂದು ಬಣ್ಣವಾಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡದ್ದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ಬಸ್‌ನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತ

ಸುಂದರ ಮಂಡಗಿಯೊಂದು ವರ್ಷಗಳಂತರದಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗುಂಡಾಗುತ್ತ,
ವಪ್ಪನೆಯೊಳಿರದ ಮೊಡ್ಡ ಮೃಳಗುವುದನ್ನೂ ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ

ನಮ್ಮ ಜೀವನಗಳು ಗಡಿಯಾರಬದ್ಧವಾಗಿ, ಹೊಸ ನೋಟಗಳ, ಹೊಸ
ಅನುಭವಗಳ ಯಾವ ರೋಮಾಂಚಕತೆಯ ಏರುಪೇರೂ ಇಲ್ಲವೇ ಮುಂದುವರೆಯು
ತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಪಾಗ ನನಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲಕಬೇಕಾದ
ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳೂ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಲಕದೇ ಪೂರ್ವಯೋಜಿತ
ನೋಟದಂತೆ ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಮಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ, ನೋಡಿದ ಸಿನೇಮಾವನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡುವ,
ನಿರಂತರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ನೀರಸತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು
ತಲುಪಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದು
ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದು ಶಿಲಾನ್ಯಾಸದ ಸಂದರ್ಭವೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಮೆ
ಯೊಂದರ ಅನಾವರಣವೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವ ಪ್ರಮುಖರು ಏನು
ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಒಂದೆರಡು ಘಂಟೆ ತಡ
ವಾಗಿ ಬರುವುದೂ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇ—ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು
ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದಗಳು, ದುರಾಡಳಿತ, ಹಣದ ದುರು
ಪಯೋಗ, ಕಡೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಿ
ಲ್ಲವೇ? ಅಂತೆಯೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳನ್ನು ರೇಗಿಸಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲ್ಲು ತೂರುವುದಾಗಲೀ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಕಂಪನಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು
ಬಚ್ಚಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹಾಕುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಕೇಳಿದರೆ ವಿಶೇಷ ಚಿಂತೆಯಾಗಲಿ, ಕಾಳಜಿ
ಯಾಗಲಿ, ಯಾವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದ ಘಳಿಗೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ
ಮಲಗುವ ಘಳಿಗೆಯವರೆಗಿನ ಕಾಲ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅನುಭವಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯ
ಸರಣಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ. ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಏರುಪೇರಿಲ್ಲದ ಈ ಜೀವನ ನನ್ನ
ಮನೋಧರ್ಮಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ದಿನನಿತ್ಯದ
ನೀರಸತೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯಲು, ಅದನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಲು
ನನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಧ್ವನಿವರ್ಧಕದೊಂದು ನಿಂತಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಭಾಷಣ ಏನಿರಬಹುದೆಂದು
ನನಗೀಗಾಲೇ ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ನಾನವನಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಅದೇ

ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವನ ಹಾವಭಾವಗಳನ್ನು ಕೋಟಿನ ಮೂರನೆಯ ಗುಂಡಿ ಯೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವನ ಉದ್ದನೆಯ ಮೂಗು, ಪುಟ್ಟಿ ಗಲ್ಲ, ಬಕ್ಕ ತಲೆ, ಮತ್ತಿತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಯಾವರಡು ಮುಖಗಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ತರಕಾರಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಮದುವೆಯ ಅರತಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಈ ಕೆಲಸ ನನಗೆ ನಿರಂತರ ಖುಷಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ರಾಜಕೀಯವೂ ಕ್ಲೇಷೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ, ಬೇಸರ ತರಿಸುವ ಧಂಧೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು, ಜನರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ, ದೊಂಕುಕೊಂಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: “ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಂಡಿದೆ. ನಾವೊಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ದಾಟಿ, ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ”, ಮತ್ತೊಬ್ಬ “ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿವಾದ ನನ್ನ ಕಡೆಗೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಾದರೆ, ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ” ಎಂದು ಅರಚುವುದು ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕೋಪದಿಂದ ಕೂಗಾಡುತ್ತಾನೆ: “ನಿಮ್ಮ ಮುಷ್ಕರ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾದದ್ದು. ಅರ್ಥ ರಹಿತವಾದದ್ದು. ನಾನು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ”. ಕಡೆಗೊಂದು ವನಿ ಜೋರಾಗಿ ಗುಡುಗುತ್ತದೆ: ‘ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಭಾರತೀಯರು. ನಮಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯ ಕೊಡುವವರೆಗೂ ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿರಲಾರೆವು....ನಮ್ಮದು ಭಾರತೀಯ....’

ಹೀಗೆ ಮುಂಜಾನೆಯ ನೀರಸ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ. ಮತ್ತೊಂದು ದಿನವ ರೋಮಾಂಚನವನ್ನು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸುಸ್ಥಾಗಿರುವ ಸಂಸಾರದ ಜಂಜಾಲ್ಮದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಮಾನವ ಮುಖಗಳ ಪೋಹದ ಪೋಡಿಯನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕತಾನತೆಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಖುಷಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊಂಡವಂಜಿಯಿಂದ....

ನಾನೂ ನನ್ನ ಕುದುರೆಯೂ

ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ

ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾ ಇದೇನೆ, ಸಾಮಿ, ಗಾಡೀನ. ಆಯೋ, ಆಯೋ, ಆಯೋ! ಎಂಥಂಥ ಜನ ಇದಾರೆ ಅಂತೀರಿ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ? ಅಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಳಿಸುವುದರೊಳಗೆ ಅವರು ಆಡೋ ಆಟ, ಮಾಡೋ ಮಾಟ....ಛ! ಛ! ಛ! ಒಬ್ಬರೇ ಕೂತಿದ್ದರೆ, ಸೂಟಿನವರು, ಕರೀ ಮೊರಗಳು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಿಂ ಅಂತ ಬಿಗಿ ಮೇಲಿರುತ್ತಾರೆ, ತಿರುಗಬೇಕಾದ ಕಡೆ ಕೂಡ ತುಟಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೇಕೋ ತಂದೆ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ರುಮಾಲಿನವರಾದರೆ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಇತ್ತ ಕಡೆ ಅಂತ ಎರಡು ಮುತ್ತು ಉದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿಯವರು ಬಿಡಿ. ಸದಾ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ಕೆರೆಯುತ್ತಾ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹುರುಳಿ ಬೆಲೆ, ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಕೊಡೋ ಬಾಡಿಗೆ, ಪೋಲೀಸಿ ನವರಿಗೆ ಕೊಡೋ ನಜರು ಅಂತ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ವಿಚಾರಿಸಿ ಕುದುರೆ ಎಂಬೆಲ್ಲ ಎಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚೆಲ್ಲರೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲೋ ಅಂತ ತಲೆ ಕೆರೆದರೆ, ತಣ್ಣಗಿರಪ್ಪ ಮಾರಾಯೆ ಅಂತ ನಾನೂ ತೆಪ್ಪಗಾಗುತ್ತೇನೆ.

ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಕೂತುಬಿಟ್ಟರೆ, ಒಸಗೆಯಾದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಕೆ ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಕಿಲಕಿಲ ಅಂತ ದಾರಿ ತುಂಬ ನಕ್ಕಿದ್ದೂ ನಕ್ಕಿದ್ದೆ. ಪಾಪ, ಎಷ್ಟು ದಿನ ನಕ್ಕಾರು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಮುಂಭಾರ, ಹಿಂಭಾರ ಅಂತ ಓಡಿಸೋದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪಾದೀ ವ್ಯಾಧಿ ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವರ ಲಲ್ಲೆ ಕಿವಿ ಮೇಲೆ ಬೀಳದೆ ಇದ್ದವನ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು ಕುದುರೆ ಬಾಲ ತಿರುಚುವೆ. ಮೂವತ್ತು ಮೂವತ್ತೈದರ ಕಪೋತ ಕಪೋತಿಯರಾದರೆ ಸರಿ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗೆಲುವೇ ಇರೋದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ನಾಯಕಮ್ಮಲು ಬೇರೆ. ಸಾಲ, ಸಂಬಳ, ವರ್ಗ, ಜಾತಕ, ಸೌದೆ, ತಾಯಿತ, ಬಾಡಿಗೆ ಅಂತ ಒಳಗೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಒಟಗುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ, ಸಾಹೇಬರು ಅಂತ ಗೊಣಗುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ತೆ, ಸೊಸೆ ಹತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿರಂತೂ, ಗಾಡಿ ಗಾಡೀನೇ

ಮಗುಚಿಹೋಗುತ್ತೆ, ಅವರು ಆಡೋ ಭೀಮಾರಿಯಿಂದ. ಜೊತೆಗೆ ಹೆಂಗಸರಿದ್ದರೆ, ಗಂಡಸರು ನಮಗೆ ಕೊಡೋದು ಹೇಳಿದಷ್ಟೇ ಬಾಡಿಗೆ....ಅವರೆದುರು ತಮ್ಮ ಬಾಣ ತನ ತೋರಿಸೋದಕ್ಕೆ ಅಂತ, ಗಂಡಸರು ದಾರಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಲೈಸೆನ್ಸ್, ಮುಸುಕು ಪಾಲ್ ಲಿಸ್ಟು, ಪೋಲೀಸು ಮಾಮೂಲು ಅಂತ ಬೆದರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಪೂ ಉಪಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ: ಸ್ಟೇಪನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ, ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಾನ. “ಇಂಥದ್ದೇ ಒಂದು ಮಗಳಿದ್ದಳು, ತಾಯಿ, ನನಗೂನೂ. ಇಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕಳಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೆ, ತಾಯಿ....ಈಗ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅವಳೂನೂ ಗಂಡನ ಜೊತೆಗೆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು....ಈ ಮಗುವಿ ನಷ್ಟು ಇದ್ದಾಗಲೇ ಹುರುಳಿ ಬೇಯಿಸುವಳು. ಅವಳ ಕೈಗುಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬೆಂದು ಬೆಳ್ಳೆ ಹಂಗಾಗುವುದು. ಈ ಕುದುರೆ ಮೇಲೇನೇ ಕೂರಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನ ವರಪೂಜೆಲಿ ಅಂತ ಅನ್ನೋಳು—ಹೊರಟು ಹೋಗಿಬಿಡ್ತು” ಅಂತ ಕಣ್ಣೊರಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲೇ ಕೊರಗುವೆ!...ನಾಲಕ್ಕಾಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಿ. ಪಾಪ, ಒಳ್ಳೇವನು, ಅಂತ ಅನ್ನೋರು, ತಾಯಿ. ನಾನೇ ಮಗೂನ ಗಾಡಿಯಿಂದಿಳಿಸುವೆ.

ಫರ ಫರಾ ಜನರು ಕೂತಿದಾರೆ, ಸಾಮಿ, ಈ ಗಾಡೀಲಿ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾವ ಮೈದ. ಅಳಿಯ, ಸೋದರಳಿಯ ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನಿಸಿ ಮಾಲೀಸ್ ಮಾಡಿ ಜೀನೀಸ್ ಹಾಕಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಸೇಬು, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಕಿತ್ತಲೆ, ಮಾವಲ ದಿಂಡಿನ ಹಾರ ಸಮೇತ ಚಾಕರಿ ಕೊಡಿ ಸಪ್ಪು ಅಂತ ಹಲ್ಲು ಕರೀತಾ ಭಾರಿ ಭಾರೀ ಸಾಹೇಬರ ಬಂಗಲೆ ಮುಂದಕ್ಕೋಡಿಸು ತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಗಾಡಿ ನಶೀಬಿನ ಗಾಡಿ. ಸಾಮಿ! ಮಂತ್ರಿ ಚಾಕರಿ ಕೂಡ ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ, ಇವತ್ತು ನರೀ ಮುಖ ಕಂಡೇ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ, ಒಂದು ಕಿತ್ತಲೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಡಿ. ಖಾಯಿಲೆ ಮಗು ಇದೆ ಮನೇಲಿ, ಅಂದ್ರೆ, ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡೋರು. ಆ ಮೇಲೆ, ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಮತ್ತೆ ಹತ್ತುತ್ತಲೂ, ‘‘ ಪಾಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನ ನಿನಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಪುಣ್ಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು’ ಅಂತ ಬಂಗಲೆಯವರನ್ನು ಬೈ ಬಾರದ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಬೈಯುವರು. ಕಡೆಗೆ ಭತ್ತದ ಹತ್ತ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತಕರಾರು, ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಚೌರ.

ಎಷ್ಟೋ ಸಲ, ನಾವೇ ಬಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಅಂತ ಹೋಗುವಾಗ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸೋ ತಾಪತ್ರಯ ಬಂದರೆ, ಏನು ಕೇಳೋದು, ಯಾರ ಹತ್ತ ಕೇಳೋದು? ನಮ್ಮ ನಶೀಬು ಅಂತ ಕೊರಡಾದಿಂದ ಕುದುರೆ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಚಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವೆ....ಮೊನ್ನೆ ಯಾವುದೋ ಮುತ್ತೈದೆ, ಗಂಡ ಬೇರೆ

ಕೂಡಿದ್ದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲ. ನೀವು ಬೇರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇರೋದು ಅದಾಯ್ತು. ಮಾತು ಕೊಡು ನನಗೆ. ಈಗಲೇ. ಅಂತ ಹಠ ಹಿಡಿದರು. ಭೂಪ. ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡತು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿದಾರೆ. ನೆಂಟರ ಮನೆಗೆ ಬರುವವರು. ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಟಿಂದ. ಬಾಡಿಗೆ ತೆತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನತ್ತಲಾಗಿ ಕಳಿಸಿ ಕಾಲು ತೊಳೆಯದೆ ಚೀಲ. ಚೊಂಬು ಹಿಡಿದು ನೆಟ್ಟಗೆ ಆ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿಬಿಡ್ತಾರೆ. ನಾವು ಕಣ್ ಕಣ್ ಬಿಡ್ತಾ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಇಳಿಕಬೇಕು. ಒಳಗೆ ಮಾರಾಮಾರಿ ಆಗ್ತಿರಬೇ. 'ನಿಮಗೆ ಭಾಗ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ' 'ನೀವು ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಟ್ಟು ಸೀರೆ ಬಸ್ಸು ಹೋಯಿತು' 'ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನ ಬಾಪಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತೇವೆ'. 'ನಿಮಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದದ್ದು ನಾವಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ' ಅಂತ ರಾಮಾಣ್ಯ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸರಿ! "ಕೇ ಪಿ. ಸಿ. ಆಫೀಸಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೋ? ಆಣ್ಣ" ಅಂತ ಕೂಗಾಡಿಕೊಂಡು ಆತ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಕೊಂಕುಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಕೂಸು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಚೀಲ ಸಹಿತ ಆಕೇನೂ ಬರುತ್ತಾಳೆ". ಯಾವ ಜಾತಿಯವರು. ಸ್ವಾಮಿ. ಇವರು?" ಅಂತ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವೆ.

ಯುದ್ಧ ನಿಂತದ್ದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ಒಂದು ದಿನ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಬಂದರು, ಚೌಕಕ್ಕೆ. ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ. ಅಂದೆ. ತಕೊ ರಾಜ, ಅಂತ ಒಳಗೆ ತೂರಿಕೊಂಡರು. ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೂ ಕಂಠ ಪೂರ್ತಿ, ಹೆಡಚಾವಟಿ ಚಿಳೀರ್ ಚಿಳೀರ್ ಅಂತ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅವರಿಗೆ. ಅಯ್ಯೋ ಹಯಗ್ರೀವಾ! ಅಂತ ಒಳಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತಾ. ನಾನು ಬೀರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕನಿಕರ ಹುಟ್ಟಿತು. ಯಾಕೆ ಹೊಡೆತಿಯಾ ಕುದುರೇನ, ಅಂತ ನನ್ನನ್ನ ಬೈದರು. ನಾಲ್ಕು ಜನರೂ ಕೆಳಕ್ಕಿಳಿದರು. ಕುದುರೆಯನ್ನ ಬಿಚ್ಚಿ ಒಳಗೆ ತುರುಕಿದರು. ನನ್ನನ್ನೂ ಅದರ ಹತ್ತ ಕೂರಿಸಿದರು. ತಾವೇ ಗಾಡೀನ ಎಳೆದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದರು—ತೂರಾಡುತ್ತಾ ಪೂರಾಡುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರದ ತನಕ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಯ ಮಾತು ಬಂದಾಗ—ನಾನು ಐದು ರೂಪಾಯಿ, ಅಂದೆ. ಸರಿ. ಎಂದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಐದೈದು ರೂಪಾಯಿ ನನ್ನ ಕೈಲಿಟ್ಟರು. ನನಗೂ ಕುದುರೆಗೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು, ಬಹುಶಃ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಒಬ್ಬ ಗಾಡಿಯವನಿಗೂ ಇಂಥ ಅನುಭವ ಆಗಿರಲಾರದು.

ಯಾರೇನು ಆಗುವರೋ ಅದು ಅವರ ಕರ್ಮ

ನೋಡು ಕೊಬ್ಬಿದ ಕುರಿಯು, ಆಗಿಹುದು ಖರ್ಮ

—ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ

ಬಂಟಿನ ಹಾಡು

(ಒಂದು ವಿಹಂಗಮ ನೋಟ !)

—ವಿಕಟಕವಿ

ರಾಜಕೀಯದ ಬಂಟ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಿಹೆನು

‘ಒಳಗೆ ಬರಲಪ್ಪಣೆಯೆ ಪ್ರಭುವೆ?’

ದೂರದಾ ದೆಹಲಿಯಿಂ-ನುಡಿಯೊಂದ ತಂದಿಹೆನು

ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡಬಂದಿಹೆನು ನಿಮಗೆ !

1

ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರತಿಭೆ ಬಾಡಿಲ್ಲ ರಾಯರೇ

ದೂರದೂರಿನ ಜನರು ನಗುತಲಿಹರು !

ಮರುಗದಿರಿ, ಕೊರಗದಿರಿ ಬೆದರದಿರಿ ರಾಯರೆ

ನಿಮಗಾಗಿ ಟಿಕೆಟನ್ನು ತಂದಿರುವೆನು !

2

ಹಿಂದೊಂದು ಕಾಲದಲಿ ಜಗಳೂರ ಕೇರಿಯಲಿ

ನಿಂದನೆಯ ಸದ್ದು ತುಂಬಿತ್ತು.

ಕಾಂಗೈಯ ಸೋಲಿಗೋ ನೀವೆ ಕಾರಣರೆಂದು

ಕೂಗುತ್ತ ರಾಯರನೆ ಹೊರಗಟ್ಟಿದರು !

3

ಕಾಲ ಚಕ್ರವು ತಿರುಗಿ, ರಾಜಕೀಯವೆ ಬದಲಿ,

ಮರಳಿ ಕಾಣುತಿಹುದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ !

ಮರುಕಳಿಸಲಿಹುದು ಚುನಾವಣಾ ಕಲಹ

ಬನ್ನಿ ರಾಯರೇ ದ್ವಾರ ತೆರೆದಿರುವುದು !

4

ರಾಜಕೀಯದ ಕಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡಿಹುದು

ಅಜ್ಞಾತವಾಸವದು ಮುಗಿದಿರುವುದು !

ನಾಲಿಗೆಯ ಖಡ್ಗವನು ಯುಳಪಿಸುತ ಹೊರಬನ್ನಿ

ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಿಹಳು ರಾಜೀವ್-ಲಕ್ಷ್ಮಿ !

5

ಹಳೆಯದನು ಮರೆಯುತ್ತ ಕನಸನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ

ಬನ್ನಿ ನವೆಂಬರ ಕದನದುಕಣಕೆ !

ದೂರ ದೆಹಲಿಯ ಜನರು ನಸುನಗುತ ಕರೆದಿಹರು

ಬನ್ನಿ ರಾಯರೇ ರಣಭೇರಿ ಕರೆಯುತಿಹುದು !

6

(ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಕ್ಷಮೆ ಜೇಡಿ.)

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಯುನೈಟೆಡ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸಸ್

94 2 ಸರ್ದಾರ್ ಪತ್ರವ್ವ ರಸ್ತೆ

ಶೌಕತ್ ಮೊಹಲ್ಲ

ಬೆಂಗಳೂರು-560002

ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆ ಉಕ್ಕಿನ ಸರಬರಾಜುದಾರರು

ದೂರವಾಣಿ : 221107

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಬಿ. ಎಸ್. ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್

281, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಡಾವಣೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560010

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಶೃಂಗಾರ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್

ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್

ತುಮಕೂರು ರಸ್ತೆ, ಪೀಣ್ಯ

ಬೆಂಗಳೂರು 560058

ದೂರವಾಣಿ : 385449

350984

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಟೆಕ್ನೊಲಿಂಕ್ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸಸ್

35, 5ನೇ ಕ್ರಾಸ್, 1ನೇ ಮೇನ್, ಎಸ್. ಕೆ. ಗಾರ್ಡನ್

ಬೆನ್ಸನ್‌ಟೌನ್, ಬೆಂಗಳೂರು-560046

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಎಕ್ಸ್‌ಲಾ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಅಂಡ್ ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸಸ್

ಬಿ 20, 1ನೇ ಕ್ರಾಸ್, 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್, ಪೀಣ್ಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್

ಬೆಂಗಳೂರು-560058

ಶಂಭಾಷಣೆಯುಗಳೊಂದಿಗೆ

ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕ್ರೀಟಾ

ಪೀಣ್ಯ ಮೂರನೆಯ ಹಂತ, ಪೀಣ್ಯ
ಬೆಂಗಳೂರು-560058

ದೂರವಾಣಿ : 608186
609026

ಓಂಕಾರ್ ಆಪ್ಲೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ಅಂಡ್ ಪೂರೈಕಾ ಟೈಪ್ ಸೆಟರ್ಸ್

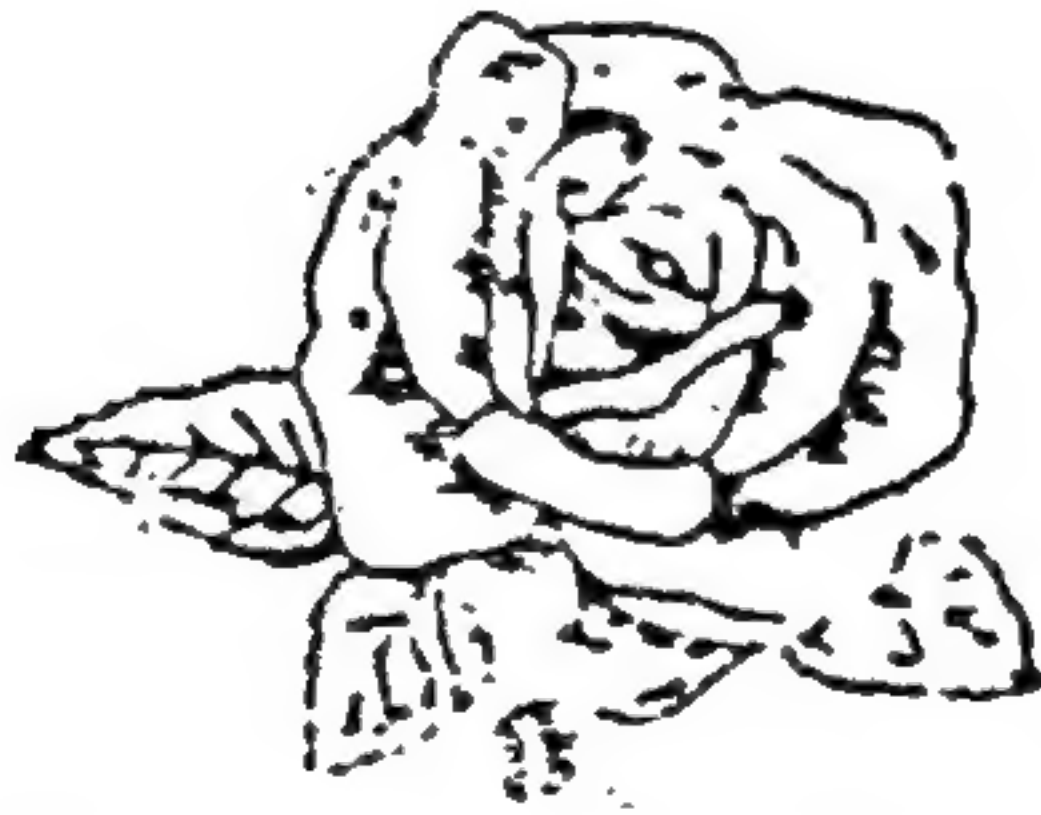
33, 1ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಹೊಸ ತರಗುಪೇಟೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು-560002

ಮಾಸ್ ಕಾಟ್ ಆಗೋ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್
ಪೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

93, 3ನೇ ಘಟ್ಟ,
ಪೀಣ್ಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಏರಿಯಾ,
ಬೆಂಗಳೂರು-560 058.

ದೂರವಾಣಿ : 395902 ತಂತಿ : 'ಮಾಸ್ ಕಾಟ್' ಟೆಲೆಫ್ನ್ -845-580
ಭತ್ತ, ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ
'ನಾಕ್ವೀಡ್' ಕಳೆನಾಶಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ :-

ಎನ್. ಎಸ್ ಗಿರಿವಾಜಿ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್
[ಬೆಂಗಳೂರು]

ನಂ. 46, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಬರ್ಬ್
ಯಶವಂತಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 022.

REGISTERED No. BGW-180

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಟರ್ನರ್-ಕೀ ಕನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್
(ಪ್ರೈ.) ಲಿಮಿಟೆಡ್
11ನೇ ಮೇನ್ ರಸ್ತೆ
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 003.

ಫೋನ್ : 364118

Printed by V.R. NATHI for the Publisher M. SHIVA KUMAR, Published and owned by M. SHIVA KUMAR, 36, 6th Main Road, Malleswaram, Bangalore-560 003. Printed at IMPRESSIONS, 404, Sampige Road, Malleswaram, Bangalore-560 003. Editor : M. SHIVA KUMAR